

Statens
Kunstfond

SYMPOSIER 2023-2025

STATENS KUNSTFONDS PROJEKTSTØTTEUDVALG
FOR KUNSTHÅNDVÆRK OG DESIGN

INDHOLD

FORORD: Sans for Kunsthåndværk og Design – symposier 2023–2025.....	4
KH-prisen indstiftet i 2023.....	6
Kritikkens hensigt – og hensyn, af Anders V. Munch	8
SYMPOSIUM 2023: SANS FOR MATERIALER. BORNHOLM	15
Velkomsttale ved Anni Nørskov Mørch på vegne af Statens	
Kunsthåndværk og Design.....	16
Manchet og program.....	18
KH-prismodtager 2023: Else Skjold.....	22
KH-prisformgiver 2023: Akiko og Ken	24
Tale af Else Skjold	26
Nedslag 2023: Infomøder.....	30
SYMPOSIUM 2024: SANS FOR PRODUKTION. HERNING	35
Velkomsttale ved Anni Nørskov Mørch på vegne af Statens	
Kunsthåndværk og Design.....	36
Manchet og program.....	38
KH-prismodtagere 2024: Anne Black og Kasper Würtz	44
KH-prisformgiver 2024: Marianne Noer	47
Prisformgiver Marianne Noers tale til KH-prismodtagerne 2024	49
Værkbeskrivelse af Marianne Noer og kulturgeograf og forfatter Emmy Laura Pérez Fjalland	50
Nedslag 2024: Kunsthåndværk og Design sætter Dagsordenen.....	53
Dagsordensættende projekter	53
SYMPOSIUM 2025: SANS FOR SAMFUND. MIDDELFART	59
Velkomsttale ved Anni Nørskov Mørch på vegne af Statens	
Kunsthåndværk og Design.....	60
Manchet og program.....	64
KH-prismodtager 2025: Ole B. Jensen	68
KH-prisformgiver 2025: Le Bureau.....	70
Nedslag 2025: Middelfart Nærhospital	75
Kunsthåndværk og design i det offentlige rum.....	79
Nordisk udveksling.....	81

FORORD

SANS FOR KUNSTHÅNDVÆRK OG DESIGN SYMPOSIER 2023-2025

Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design uddeler tilskud til projekter inden for produktion, udstilling og formidling af kunsthåndværk og design.

I vores fireårige udpegningsperiode fra 2022 til 2025 har det været vores privilegium at modtage hundredvis af ansøgninger og tildele projektmidler efter lovens hensigt: at støtte og udbrede de kunstneriske dimensioner af kunsthåndværk og design.

Derudover har vi også haft mulighed for at tage initiativ til særlige indsatser der, hvor vi har set, at Statens Kunstfond kunne bidrage til udviklingen og udbredelsen af kunsthåndværk og design af høj kunstnerisk kvalitet. Rækken af symposier, som er emnet for denne publikation, er netop sådan en særlig indsats. Med symposierne har det været vores ønske at bidrage til debat og dannelsen om kunsthåndværk og design.

Udvalget, som har inviteret til rækken af symposier, består af os fem medlemmer, der er udpeget for perioden 2022-2025: guldsmed Nicolai Appel, designer Mette Mikkelsen, møbeldesigner og tekstilkunstner Chris Liljenberg Halstrøm, professor i designhistorie Anders V. Munch og kurator og skribent Anni Nørskov Mørch.

Ud over at være medlem af Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design er Mette Mikkelsen også udvalgsleder for det tværgående Huskunstnerudvalg; Chris Liljenberg Halstrøm er udvalgsleder for Det Tværgående Udvalg for Den Unge Kunstneriske Elite; Anders V. Munch er medlem af Tidsskriftstøtteudvalget; og Anni Nørskov Mørch er som udvalgsleder for Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design også medlem af Statens Kunstfonds bestyrelse.

Som udvalg har vi arbejdet strategisk med tre indbyrdes forbundne tematikker:

debat og dannelse er det første. Vi ser behov for at styrke den faglige dialog og kritiske debat om kunsthåndværk og design samt skærpe fokuset på målgrupper inden for fagene såvel som i offentligheden.

Den anden tematik er materiale og produktion. Vi tror på, at vi kan fremme den bæredygtige udvikling gennem faglig indsigt i og formidling af materialesans og viden om produktion og metoder. Endelig vil vi tilskynde udveksling og forankring gennem tværgående samarbejder og kunstnerisk udveksling med fokus på lokal forankring og Norden i verden.

Til symposierne Sans for Materialer, 2023 på Bornholm; Sans for Produktion, 2024 i Herning; og Sans for Samfund, 2025 i Middelfart, har vi været samlet i en bred kreds og debatteret strategiens temaer. Symposierne har derudover også dannet en festlig og faglig ramme om uddelingen af KH-prisen, som vi indstiftede i 2023.

Gennem ansøgningerne til Statens Kunstfond har det været vores privilegium at komme tæt på nogle af de mest nyskabende projekter inden for kunsthåndværk og design. Nogle af disse projekter har vi inviteret ind i symposiernes programmer i form af oplæg, værkstedsbesøg og paneldebatter. På den måde har projekterne ud over deres egne aktiviteter også sat ringe i vandet på symposierne ved at inspirere og bevæge på tværs af feltet og ud til beslægtede sektorer. Når vi nu med denne publikation samler nogle af ordene og billederne fra symposierne, håber vi, at ringene fortsætter med at bevæge sig endnu længere ud i vandet.

Når vi samtidig deler udvalgets strategi og egne refleksioner over de indsatser fra vores periode, som har været programsat på symposierne, så er det for også at leve op til den forventning, man retteligt må have til Danmarks største kunstfond: at vi også selv stiller os åbne for kritik og debat.

Den dokumentation og historieskrivning, som vi har efterlyst og forsøgt at fremelske inden for vores felt, skal vi naturligvis også selv søge at bidrage til ved at gøre symposiernes programmer tilgængelige for fortsat samtale. Dertil håber vi, at der i denne opsamling også kan findes inspiration til fremtidige indsatser til fremme af de kunstneriske dimensioner i kunsthåndværk og design.

Stor tak til alle, der har bidraget til symposiernes samtaler, både de programsatte og dem mellem programpunkterne.

KH.

Nicolai, Mette, Chris, Anders og Anni
Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for
Kunsthåndværk og Design 2022-2025

KH-PRISEN INDSTIFTET I 2023

Enhver designkultur har brug for en levende, engageret og til tider skarp designkritik, både blandt fagfolk og som del af den offentlige debat, hvor værdien af kunsthåndværk og design bliver udfordret og kvalificeret. Det har Danmark haft en stærk tradition for, men udviklinger i såvel fagene selv som i medierne gør, at debat og anmeldelser ikke har samme fokus eller opmærksomhed. Tidligere udvalg har søgt at skubbe designkritikken i gang igen ved at opstarte nye platforme og styrke udviklingen af et fagsprog om feltet. Med KH-prisen går vi en anden vej og hylder de kritiske stemmer, som trænger igennem og sætter kunsthåndværk og design på dagsordenen i samfundsdebatten, og hylder den formidling, som viser, at faget har sproget i sin magt til både at nå bredt ud i befolkningen og inddrage den i vigtige samtaler om de æstetiske og fysiske rammer for vores fælles liv.

KH-prisen er todelt, således at vi også udpeger en udøver eller et bureau til at udforme prisen i form af et fysisk objekt, der reflekterer sagerne, som modtagerne har taget op. Det er samtidig en anerkendelse af udøvernes evne til at få deres formgivning til at spille med og blande sig i samtaler og debatter.

Prisen såvel som navnet er stærkt inspireret af Poul Henningsens kronik "Kritikens Hensigt" fra 1923. Det er en meget nuanceret redegørelse for kritikerens mål og midler, især for springet mellem en faglig og en offentlig debat. De vigtigste pointer er opdateret i den følgende tekst, udgivet i anledning af 100-året for PH's kronik. Kritikken må have en klar hensigt, men prisens navn må gerne læses som 'kærlig hilsen', fordi der er et hjerte bag sagen. Kunsthåndværk og design har så sandelig sprog, men det kræver både anstrengelser og hensyn at tale, skrive og forme i et sprog, som rækker ud over faget og kiler sig ind i samfundsdebatten.

KH-prisen 2023 formgivet af Akiko Ken Made. Foto: Ole Akhøj

ARTIKEL: KRITIKKENS HENSIGT - OG HENSYN

Artikel af Anders V. Munch

Den 16. februar 1923 skrev Poul Henningsen en kronik i Politiken, "Kritikens Hensigt", hvor han forklarede og forsvarede sin linje som anmelder siden 1921. Det var ikke mindst hans stærke kritik af Politigården, som var under opførelse, der skabte uro i arkitektkredse. Anmeldelser bliver skrevet i et afgrænset format, så der er ofte for lidt plads til at udtrykke en klar, overordnet linje bag kritikken. Derfor leverer PH's kronik og andre bemærkninger, han får flettet ind i senere tekster, meget kærkomne overvejelser om mål og vilkår for faglig kritik og offentlig debat. De er meget vedkommende i forhold til den debatkultur, vi til stadighed må vedligeholde – og diskutere. De vedrører ikke kun anmeldelser af arkitektur og design, men rækker langt videre til kultur- og samfundsdebatter, der frem for alt lå PH på sinde. Der synes i dag at være en ubalance mellem fagkritik og en offentlig debat, der hurtigt ryger ud af proportioner og savner saglighed og sigte. Spørgsmålet om kritikens hensigt giver mig anledning til både at overveje hensynet til den offentlige debatkultur i dag og den situation, som en mere faglig kritik inden for et område som kunsthåndværk og design

står i. Designkritik burde have klarere stemme i samfundsdebatten om såvel ulighed som bæredygtighed, hvilket også er et mål for Formkraft.

Kritikens hensigt i offentligheden

"I denne for Kritiken saa urolige Vinter er der ogsaa gaaet Storm i det Glas Vand, som hedder ledende danske Arkitektkrese," skrev PH om det fagfelt, hans anmeldelser havde skabt røre i. Gennem de sidste par år har vi også haft voldsomme dønninger i den andedam, som nutidens 'ledende danske' kulturliv, forskning og politik. Vores aktuelle debatter om kultur og identitet, ulighed og racisme ender lynhurtigt i hver sin skyttegrav, hvor duellanterne skyder dygtigt forbi hinanden, mens offentligheden mister orienteringen. Selvom PH helt sikkert ville have nydt, at folk går til stålet, hvis han kunne have været med i dag, så ville han samtidig have ærgret sig over alle de velmente kugler fra begge sider, der ikke ramte noget mål på grund af skævt sigte og manglende hensyn til debatkulturen.

Den centrale erkendelse i Kritikens Hensigt er, at kritikken for at nå sit mål og bidrage til forbedringen af samfundet, nøje må overveje, hvilke aspekter af sagen der vedkommer offentligheden. Hvis den kritiske debat skal føres i offentlige medier, skal den tage udgangspunkt i de kultur- og samfundsforhold, som offentligheden genkender og kan engagere sig i. For PH hørte æstetiske og tekniske spørgsmål hjemme blandt fagfæller, i en fagkritik. I en offentlig kritik var de kun biting. I hans øjne skulle en offentlig kritik sigte på sociale udfordringer, fælles institutioner og demokratisk indstilling, som alle kan og bør have en holdning til, hvis kritikken er saglig og klar.

I de seneste års offentlige debatter har hensigten godt nok været kultur- og samfundskritik i forhold til køn og kolonialisme. Men kritikken har gang på gang bygget sine argumenter på meget fjerne forhold, i tid og sted, der ikke vækker genklang i en dansk hverdag, og en mur af begreber, man kun kan yde retfærdighed i en akademisk kritik. Teorierne rammer fagligt set måske plet, men når det gælder formidling og politisk handling, så vender bøtten. Så må teoretikeren påtage sig at oversætte argumenter og eksempler til en bred offentlighed. Ellers gavner man ingen sag, hvor væsentlig den end må være. Der er væsensforskelle mellem akademisk kritik blandt fagfæller og offentlig kritik, der ønsker at påvirke befolkningen og politikerne.

Den vedkommende debat

"Kunsten er Samfundets Nerve, og det Kaos, som den stærke Samfundsudvikling har ført den til, har Karakteren af nervøst Sammenbrud." Vi deler i dag den opfattelse, som PH også havde af, at kunsten har muligheden for at kondensere og kommunikere en kritik af samfundstilstanden. Ja, kunsten har pligt til at bruge sine greb om kommunikation og erkendelse. Men netop i kommunikationens og erkendelsens interesse er det afgørende at holde sigtet på 'Hovedsagen over for Bitingen'. Nutiden har mange problemer med stigende økonomisk ulighed, forskelsbehandling og manglende integration, som er nærværende og vedkommende for den brede befolkning. Og det er der, der kan skabes ændringer gennem debat og politik. Derfor virkede de famøse sager med 1700-tals buster og gamle, koloniale stereotyper i varemærker for kaffe, vanilje og flødeis, der de seneste år er blevet kørt frem af kunstnere og forskere, ret langt fra skiven, hvis hensigten var at påvirke offentligheden. Eksemplerne bekræftede ufrivilligt flertallets oplevelse af, at Danmark er et rent smørhul med rene luksusproblemer. Der må findes stærkere billeder på nutidens ulighed og urimelighed, som en bred, dansk offentlighed ikke kan undgå at se i øjnene, hvis kunstnere og kritikere formidler dem. Designanmeldelser som livsstilsstof

Væsentlige dele af problemet ligger dog i nutidens medie- og debatkultur. For hvad

forstår vi ved offentligheden i dag, hvor folk følger vidt forskellige fora på nettet og sociale medier? PH havde en skarp bevidsthed om sit publikum og formulerede sig helt afhængig af, i hvilke blade og fagtidsskrifter han skrev. Og den brede offentlighed, han skrev til, var klart bestemt som læserne af datidens dagblade. Det er sværere at holde sit publikum for øje i dag. PH ville for eksempel ærgre sig over, at designanmeldelser er forvist til livsstilsstoffet, hvis han skulle anmelde nu. Arkitekturkritikken rangerer finere som del af kultursektionerne. I dag bliver man nærmest forvirret, når der dukker sociale dilemmaer op i designanmeldelser. For to år siden var der en serie i Politiken om design i det offentlige rum. En overskrift som "Nye skraldespande ligner boliger for hjemløse" (Pol. 6.2.2021) viste, at selv anmelderen var ude af vane med at tage højde for sociale forhold. (Overskriften er dog ændret i netavisen.) Hvorfor i alverden blande hjemløse ind i en ren æstetisk dom over byrummets affaldsbeholdere? De hjemløses vilkår indgår i den fælles virkelighed, som en offentlig kritik netop bør tage op, mens æstetikken kan overlades til fagfolk, hvis den ikke kan gøres mere relevant.

Der skal selvfølgelig flere stemmer til en debat, og der findes kun få faste anmeldere af design og kunsthåndværk. Sagen er desværre, at det nok er det felt inden for hele kultursektoren, der markerer sig mindst i samfundsdebatten. Det er ellers her, udfordringerne med grøn

omstilling af forbruget især hober sig op. Selv modedebatten er skarpere, fordi kritikken af modebranchen er blevet så bred. Men så længe design og kunsthåndværk hører hjemme i livsstilssektionerne, så knytter der sig anderledes forventninger om underholdende selvrealisering og hverdagsromantik til emnerne. PH havde faktisk allerede en oplevelse af, at der havde udviklet sig en særlig form for offentlig forventning til design tilbage i de gyldne år, hvor dansk design blev et fænomen både internationalt og herhjemme. De tilbagevendende møbel- og designudstillinger blev mediestof, og der opstod stærke forventninger til stadige nyheder i form, materiale og, mere sjældent, funktion.

Tanker om et skohorn

Da dansk design fik stor medieopmærksomhed, opstod også en tvang til at skabe stadige nyheder. Det bandede PH over i artiklen "Tanker om et skohorn" i møbelbranchens magasin, Mobilia, i 1960. Den tvang går stik imod designerens opgave med udvikling af saglige standardløsninger til hverdagsbrug. "Det kan næppe være rigtigt, at de fleste af os skal tvinges til at levere nyheder til så godt som hvert års udstillinger". PH var dog selv så meget cirkushest, at han erkendte, at man ikke burde forsmå denne opmærksomhed fra publikum. Når der nu var et publikum, og dansk design stod for høje kultur- og samfundsideal, så burde den situation

kunne udnyttes konstruktivt. "Men nu står vi i den store situation, at kunstindustriens teater er fuldt. Der sidder en forventningsfuld tilskuer på hver stol. Var tiden nu ikke inde til at spille for dem, så de fik noget med sig hjem, så de blev andre mennesker, når de forlod teatret?" Momentum for designkritik i samfundsdebatten I "Tanker om et skohorn" har PH desværre ikke så konkrete bud på, hvordan design både kan underholde og forandre publikum. Han væver om en "revolutionær kunstindustri", der eksperimenterer kunstnerisk og udfordrer vaner og forventninger som udstillingsprojekter. Men løsningerne skal på sigt være "klassiske" for at komme i produktion. Det svarer lidt til den "arbejdsdeling", vi oplever i dag mellem kunsthåndværk, der sigter på udstillinger, og industriel design, der søger markedet. Det, der ifølge PH skal undgås, er, at det eksperimenterende design ryger direkte i produktion og videre ud på markedet som en "nyhed for nyhedens skyld", en kortlivet modedille. Det er som talt ind i nutidens dagsorden om bæredygtigt forbrug. Vi har et stærkt momentum for den debat nu, så der er al god grund til at skabe en stærkere debatkultur for kunsthåndværk og design, og de roller, de kan spille hver især og sammen. Og der er rigeligt af udfordringer i produktkulturen, der kunne løfte designkritikken ind i samfundsdebatten. Det er som sagt Formkrafts hensigt, men det er en stor udfordring at løfte diskussioner fra et fagligt forum ind i de offentlige medier.

Brændende spørgsmål

Det, vi måske kan tage ved lære af fra PH's tanker om designkritik, er hans klare forståelse af og hensyn til den brede offentlighed, som var en forudsætning for hans avis anmeldelser. Hertil hørte en klar prioritering af de "mest brændende Spørgsmaal" om sociale udfordringer, fælles institutioner og demokratisk indstilling, som offentligheden kunne og burde forholde sig til. Og dertil en forståelse af publikums forventninger og forbrug. Det er vigtige erkendelser og erfaringer med debatkulturen og offentligheden, som også gælder på andre områder af kultur- og samfundsdebatten. Designkritik er ved at udvikle sig som et fag i sig selv på verdensplan, men står med helt grundlæggende udfordringer i at spænde netop fra elitære, kritiske designkoncepter og udstillingsfænomener og over til det brede forbrug og reklamekulturen, der er langt vanskeligere at reformere. Hvis industridesignere har følt sig fanget i maskinen og haft svært ved ikke at formgive til overforbrug, så har den følelse ikke været mindre blandt grafiske designere, som har haft deres levebrød i reklamebranchen og livsstilsmedier. Derfor er det værd at fremhæve et kritisk manifest netop fra ledende grafiske designere: First Things First Manifesto 2000. De opfordrede deres kolleger til at prioritere de vigtigste samfundsopgaver, som grafisk design kunne bidrage til. "Vi foreslår en vending af prioriteter til fordel for mere brugbar, vedholdende og demokratisk kommunikation

KH-prisen 2024 formgivet af Marianne Noer.
Foto: Robert Damisch

– en mental omstilling væk fra markedsføring af produkter og mod udforskningen og skabelsen af en ny slags mening. Debattens perspektiver skrumper; de må udvides”. Det var en opdatering af et tilsvarende, tidligere opråb fra 1964, altså i de samme år, hvor PH forholdt sig til kunstindustriens publikum, og forbrugerismen tog fart. Men reklame- og mediemøllen har kun øget presset siden, så opråbene er kun mere påtrængende nu.

PH's principper

Opfordringen fra de grafiske designere er der al grund til at følge, også på andre områder af kultur- og samfundsdebatten. Det handler om vedvarende at udvikle og pleje demokratisk samtale og ny betydning. Debatten skal konstant udvides i emner, men også i formater for henvendelse til den bredest mulige offentlighed. Og så skal de mest presserende og vedkommende sager tages op, First Things First. Vi kan selvfølgelig ikke være helt enige om, hvad der står først for. Men det er så der, en vedkommende debat starter. Samtidig er det helt afgørende, hvilken form for debat og hvilke eksempler der tjener sagerne og deres løsning bedst. Her kan PH's principielle redegørelser for Kritikens Hensigt vejlede. “Ud fra disse forhaabentlig klare Linjer er Kritiken ført, og vil den blive ført. Det er hverken Arkitekternes eller Publikums Interesser, som plejes, men Arkitekturens”. Her kan vi så tilføje kultu-

rens eller samfundets overordnede interesser, fremfor fagfolks- eller publikumsinteresser. Man svigter selve sagen, hvis man ikke nøje overvejer, hvordan man fremmer den bedst muligt – og styrker den offentlige debatkultur. Man skader de afgørende sager, hvis man ikke har blik for forskellen mellem offentlig og mere faglig, akademisk kritik.

PS. Den skarpsindige læser vil have bemærket, at PH bryder de nævnte principper ved at prøve at skrive til fagfolk gennem en offentlig kritik. Det viser netop vanskeligheden ved at skrive en “Kritik af Kritiken”, idet den ikke har en platform, hvis den vil tage offentligheden til vidne. Formkraft tager debatten op i et fagligt forum, men ønsker også, at den kan sprede sig til andre fag og den offentlige debat.

(Fra <https://formkraft.dk/kritikkens-hensigt-og-hensyn/>, lagt op i anledningen af 100-årsdagen 16. februar 2023)

KH-prisen 2025 formgivet af Le Bureau.

Foto: Maria Tuxen Hedegaard for Statens Kunstfond.

SYMPOSIUM 2023:

SANS FOR MATERIALER

BORNHOLM

VELKOMSTTALE VED ANNI NØRSKOV MØRCH

på vegne af Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design

På Statens Kunstfonds vegne vil jeg byde jer alle et stort, varmt velkommen til symposiet Sans for Materialer!

Sans for materialer kan bidrage til en bæredygtig fremtid, og sans for materialer er en selvfølgelig del af de kunstneriske processer i kunsthåndværk og design.

Derfor har vi i Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design inviteret til dette symposium her på Bornholm, hvor vi skal sanse og samtale om materialer.

I vores fireårige periode i Statens Kunstfond er det vores opgave at vurdere ansøgninger og tildele midler efter lovens hensigt: at støtte kunsten og dens udbredelse.

Derudover har vi også mulighed for at tage initiativ til egne projekter og sætte ind med en særlig indsats der, hvor vi mener, Statens Kunstfond kan bidrage særligt til udviklingen og udbredelsen af kunsthåndværk og design.

Symposiet her er sådan en særlig indsats. Med symposiet håber vi at kunne bidrage til debat og dannelse om materiale og produktion.

For vi ser et behov for at styrke den faglige dialog. Det kræver, at vi træner vores tænkning og vores tale om vores faglighed. Det kræver, at vi deler vores tænkning i samtaler med andre fagligheder.

Og vi ser et oplagt samtaleemne i materialer og produktionsformer. Vi tror på, at vi kan fremme den bæredygtige udvikling gennem materiale-sans og viden om produktion og metoder.

Dette symposium er det første, håber vi, i en lang tradition. Og vi begynder selvfølgelig her på Bornholm. Her er der meget at lade sig inspirere af. Her har entreprenante kunsthåndværkere og designere gennem de seneste årtier forenet sig med fremsynede politikere og turismeudviklere.

I har, til stor inspiration for os andre, forsamlet jer og uddannet jer og markedsført jer, så Bornholm, som den første ø i verden, kan kalde sig World Craft Region. En region, der fortsat udvikler sig ved at trække på den rigdom, der findes i den lokale kulturarv og de lokale materialer.

Vi har glædet os til at dele dagen med jer og de inspirerende og vidende fagfolk, forskere

Udvalgsleder Anni Nørskov Mørch byder velkommen til Symposium 2023: Sans for Materialer på Bornholm.

og kunstnere, som vil lede os igennem dagens oplæg og workshops.

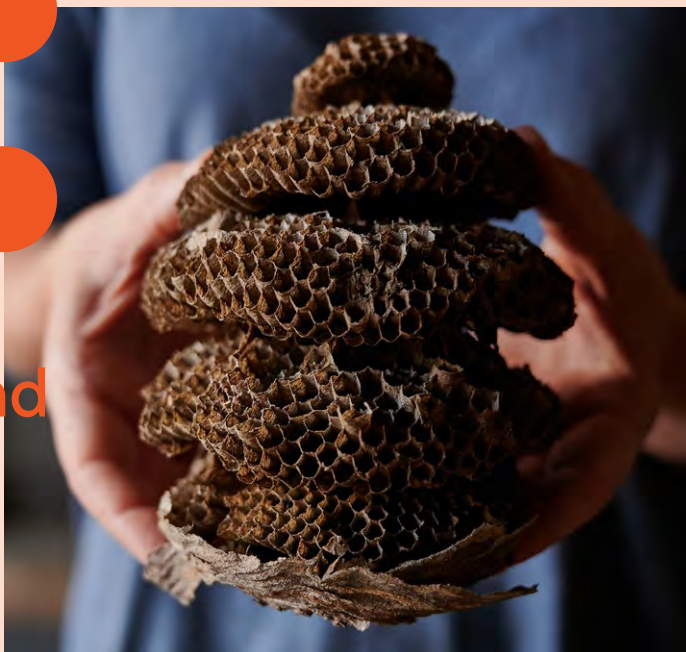
En stor tak til jer alle for at deltage i dag. Tak også til symposiets kuratorer, Tyra Dokkedahl og Stenka Hellfach – tilsammen Empathic Environments.

Tak til dagens moderator og dirigent, Mette Holbæk.

Vi glæder os til sammen med jer at løfte samtalen og føre fingrene ned i materialerne.

Statens
Kunstfond

Billede fra Mette Bak-Andersen. Foto: Morten Henckel Nielsen.

SAVE-THE-DATE - INVITATION

SYMPOSIUM 2023: SANS FOR MATERIALER

Finder vi fremtidens bæredygtige materialer og løsninger i kunsthåndværk og design? Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design inviterer til symposium om materialeinnovation i kunstneriske processer.

Fredag den 17. november kl. 13-19 med efterfølgende middag på Bornholm.

Projektstøtteudvalget med årets KH-pris modtager og formgiver. Fra venstre: Nicolaj Appel, Anni Nørskov Mørch, Akiko Kuwahata, Ken Winther, Else Skjold, Mette Mikkelsen, Chris L. Halstrøm og Anders V. Munch. Foto: Rasmus Kvist for Statens Kunsthåndværk.

SYMPOSIUM 2023: SANS FOR MATERIALER

Fredag den 17. november kl. 12.45–19.00

PROGRAM

DEL 1

12.45–12.50	Velkomst v/ Anni Nørskov Mørch
12.50–12.55	Introduktion af program v/ Empathic Environments
12.55–13.00	Introduktion til dagen og keynote v/ Mette Holbæk
13.00–13.45	Keynote: At designe med materialer v/ Mette Bak-Andersen
13.45–13.50	Introduktion til keynote v/ Mette Holbæk
13.50–14.35	Keynote: Forundring, Forsøg, Forskning v/ Isak Worre Foged
14.35–15.00	Panelsamtale med Mette Bak-Andersen og Isak Worre Foged
15.00–15.05	Afrunding
15.05–15.15	Kritikkens hensigt v/ Jens Boutrup, Bornholms Teater
15.15–15.30	Pause med kaffe/te & kage

DEL 2

15.30–17.00	Break-out sessioner 1–3
17.00–17.15	Fælles opsamling fra Break-out sessioner
17.15–17.30	Panelsamtale og afrunding
17.30–18.00	Pause med drinks

DEL 3

18.00–18.05	KH-prisen v/ Anni Nørskov Mørch
18.05–18.15	Kritikkens Hensigt v/ Anders V. Munch
18.15–18.20	Afsløring: Hvem har designet dette års pris? v/ Chris Halstrøm
18.20–18.25	Præsentation af design
18.25–18.30	Afsløring: Hvem er vinder af dette års KH-Pris? v/ Anni Nørskov Mørch
18.30–18.40	Festtale v/ prisvinder
18.40–18.55	Afsluttende panelsamtale med Mette Mikkelsen, prisvinder og Maker's Island
18.55–19.00	Afrunding og tak for i dag v/ Mette Holbæk og Nicolai Appel
19.00–22.00	Middag og netværk

KEYNOTE: AT DESIGNE MED MATERIALER

v/ Mette Bak-Andersen, designer & ph.d. i Sustainable Design and Materials

Der er ikke længere nogen tvivl om, at vi skal ændre den måde, vi designer og opbygger vores civilisation på. Men kravene til bæredygtighed opleves af mange designere og kunsthåndværkere som en endeløs række af restriktioner, der gør deres arbejde besværligt. Det er en omstilling, der åbenlyst kræver viden om bæredygtighed. Men de færreste er opmærksomme på, at det også ændrer den kunstneriske proces og kræver en stor viden om materialer. Ikke bare en databaseret, teoretisk viden om materialer, men en dyb erfaringsbaseret viden om, hvordan man arbejder og eksperimenterer med materialer. En sans for materialer.

KEYNOTE: FORUNDRING, FORSØG, FORSKNING

v/ Isak Worre Foged, professor, MSO og leder af Material Studies

Forundringen er måske det vigtigste. Den modsætter sig konventioner og konformitet. Den sætter undersøgelsen i gang, skaber grundlag for forsøg, for fejl, for fremdrift. Forsøget driver den kritiske forundring som et instrument for forskningen. Med forundring på formel og fokus på formgivning og forskning i biogene materialer vil præsentationen fremvise eksperimentelle undersøgelser, der søger krydsninger mellem materialer, mennesker og miljø.

BREAK-OUT SESSION 1: KAN MAN MÆRKE BÆREDYGTIGHED?

Sessionen er faciliteret af Anne Louise Bang, tekstildesigner, ph.d. og docent i design og bæredygtighed på VIA University College. Få en praksisbaseret og systemisk forståelse af tekstiler og bæredygtighed med fysiske tekstiler som udgangspunkt. I fællesskab eksperimenterer facilitator og deltagere med at etablere viden og sprog igennem tekstilerne, sætter det i forhold til det samfund og det system, som tekstilerne er en del af – og handler og reflekterer gennem materialet.

BREAK-OUT SESSION 2: NYE MATERIALER AF RESTPRODUKTER

Sessionen er faciliteret af Bonnie Hvillum, leder af Natural Material Studio og Wickie Meier Engström, leder og medstifter af Really. Få ny viden om og inspiration til at arbejde med nye materialer fra laboratoriet til storskalaproduktion. I fokus er nye materialer produceret af restaffald og overskudsmateriale. De to iværksættere fortæller, hvordan de udvikler materialer og produkter, drøfter nuancerne mellem unika og storskalaproduktion og de kompromiser man kan stå overfor i produktion – og taler med deltagerne om, hvordan vi hver især kan påvirke en bæredygtig udvikling.

BREAK-OUT SESSION 3: BORNHOLM SOM WORLD CRAFT REGION

Sessionen er faciliteret af Christina Bizzarro, projektleder ved Danske Kunsthåndværkere & Designere med oplæg fra Dorthe Møller Paulsen, Sekretariat for Maker's Island Bornholm, og Sidsel Gelting Hodge, faglig konsulent i Akademisk Arkitektforening. Få indblik i, hvordan Maker's Island løfter Bornholm som World Craft Region og samarbejder på tværs af erhverv, turisme, natur og kultur. Arkitektforeningen giver et inspirationsoplæg om deres erfaringer med at skabe nye muligheder for arkitekter og det at løfte arkitekturen ind i strategiske dagsordener.

KH-PRISEN

Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design har indført en helt ny pris, KH-prisen. KH står for Kritikens Hensigt, hvis titel refererer til en kronik af samme navn, skrevet af Poul Henningsen i 1923. KH-prisen tildeles hvert år til en person eller en gruppe, der på eget initiativ har fremmet den faglige dialog og har skærpet og kvalificeret debatten om kunsthåndværk og design. Ud over at hædre en prismodtager er KH-prisen også en indsats, der yderligere honorerer en dansk kunsthåndværker og designer, der får til opgave at udforme prisen.

EMPATHIC ENVIRONMENTS

Symposium 2023 er kurateret af Empathic Environments. Empathic Environments er en kuratorisk platform for tværfaglige netværk, samtaler og samarbejder om kunst i bygninger, byer og landskaber. Empathic Environments kuraterer, producerer og formidler kunst, der skaber omgivelser og steder, som mennesker trives i og værner om. Empathic Environments er stiftet af Stenka Hellfach og Tyra Dokkedahl.

Statens Kunsthåndværk

Modtager af KH-PRISEN 2023

ELSE SKJOLD

Modtager af KH-prisen 2023 er Else Skjold, lektor og ph.d. ved Det Kongelige Akademi og leder af et nyt forskningscenter for bæredygtig beklædning og tekstil.

Begrundelse

Else Skjold tildeles KH-prisen for at kvalificere og udbrede debatten om bæredygtig mode.

Med stor gennemslagskraft har hun løftet designkritikken ind i samfundsdebatten og sat en dagsorden ved veloplagt at formidle, at bæredygtighed kræver kvalitetsbevidsthed.

Bæredygtig mode begynder med glæden i garderoben.

Else Skjolds forskningsunderbyggede opråb lyder, at samfundet, modebranchen og den enkelte handler bæredygtigt ved at træne kvalitetssansen og dyrke glæden ved veldesignet tøj af god pasform, gode materialer og ansvarlig produktion.

Som forsker insisterer Else Skjold på mere data om miljøbelastning og overforbrug og kræver højere kvalitet i materialer, pasform og produktion, og hun har i sin formidling rakt ud på tværs af fagligheder, brancheskel og målgrupper for at motivere til handling og kritisk tænkning.

Hendes engagement i den globale bæredygtighedsudfordring, der er særlig kompleks i modebranchen, bæres af hendes bekendelse til og aktualisering af de skandinaviske idealer om brugerinvolvering, samskabelse og ligeværd i design.

Materialiesans, forståelse for form og kvalitetsbevidsthed er kernekompetencer i dansk kunsthåndværk og design, det tildeles Else Skjold KH-prisen for at formidle på ekstraordinær og original vis som forsker, debattør og underviser.

Med KH-prisen ønsker vi, at den skal tjene som motivation til, at prismodtageren fortsætter sit kritiske engagement og ikke mindst at andre stemmer i med eget næb.

Succeskriterier:

- Indsatsen skaber debat og dialog om faget og uden for området – inden for alle former for for-midling.
- Indsatsen anerkender og opmuntrer personer, der fremmer den faglige dialog og/eller har skærpet og kvalificeret debatten om kunsthåndværk og design.
- Indsatsen skaber synlighed om det, kunsthåndværk og design kan og gør.

Kriterier for at modtage prisen:

KH-prisen gives til en person eller en gruppe:

- der på eget initiativ har fremmet den faglige dialog og/eller har skærpet og kvalificeret debatten om kunsthåndværk og design samt
- med generøsitet og et skarpt øje for at række ud over sin målgruppe og dialogformater har sat nye, innovative dagsordener.

Med prisen følger 50.000 kr.

*Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg
for Kunsthåndværk og Design.*

Statens Kunsthåndværk

Formgiver af KH-PRISEN 2023

AKIKO KEN MADE

Akiko Ken Made har formgivet KH-prisen 2023

Begrundelse

Akiko Kuwahata og Ken Winther formår at kombinere en traditionsrig håndværkstilgang med en relevans for nutiden og udfordrer designfaget på smukkeste vis.

De er ikke bange for skala og har lavet alt fra små fine brocher til store reoler. Altid med en helt speciel følsomhed over for hvilken opgave, de end går til. De gør hverdagen til et usædvanligt smukt sted uden at det praktiske bliver glemt. Deres objekter rammer en helt særlig stemning, der kan være svær at sætte ord på, men let at holde af.

Og sammen med prismodtageren Else Skjold viser Akiko Ken Made bredden af vores kæmpestore og svært definerede felt.

Succeskriterier:

- Indsatsen skaber debat og dialog om faget og uden for området – inden for alle former for formidling;
- Indsatsen anerkender og opmuntrer personer, der fremmer den faglige dialog og/eller har skærpet og kvalificeret debatten om kunsthåndværk og design;
- Indsatsen skaber synlighed om det, kunsthåndværk og design kan og gør.

Kriterier for at udforme prisen:

- Prisen udformes som et objekt og med udgangspunkt i prismodtageren.
- Der skal i udformningen tages højde for materialer og bæredygtighed.

Med prisen følger 50.000 kr.

*Statens Kunsthåndværks Projektstøtteudvalg
for Kunsthåndværk og Design.*

*KH-prisen 2023, Else Skjold, Akiko Kuwahata, og Ken Winther.
Foto: Rasmus Kvist for Statens Kunstfond.*

AKIKO KEN MADE OM KH-PRISEN 2023:

“Vores indtryk af Else Skjolds virke er, at hun i den grad virker som et fyrtårn. Hun kaster lys på skyggesiderne i tekstilindustrien og taler om transparens i hele kæden.

KH-prisen har vi derfor lavet som et objekt, der er væghængt med en lyskilde indeni og med et semitransparent lærred foran. Lærredet er ophængt i et fleksibelt punkt, så det vil bevæge sig, når luftstrømme passerer, på samme måde som en mobile bevæger sig ganske svagt. Disse bevægelser vil give liv til det lys og de skygger, lyskilden kaster på det transparente lærred.”

KRITIKENS HENSIGT, TALE VED ELSE SKJOLD

Bornholm, 17-11-2023

Kære udvalg for Kunsthåndværk og Design. Jeg takker, med umådelig ydmyghed, for denne anerkendelse af min stemme i den offentlige debat, hvor jeg igennem en årrække nu har bestræbt mig på at være ambassadør for netop udvalgets område.

At prisen ovenikøbet er opkaldt efter Poul Henningsens klumme i Politiken om "Kritikens Hensigt" fra 1923, har ikke just dæmpet denne følelse af ærefrygt. For jeg er hverken kunsthåndværker eller designer. Mit lod blev at væve med ord. Derfor føles denne anerkendelse så meget desto større. Tak for det.

PH's tekst taler på så mange måder direkte ind i min virkelighed. Jeg har læst den igennem mange gange. Jeg har læst den højt for mig selv. Og jeg hørte der, hvordan han kalder på handling og svar til sit publikum og sin eftertid. Derfor har jeg valgt at svare ham direkte. Simpelthen at fortsætte min tale i dag som en direkte dialog med PH og hans 100 år gamle tekst, der for mig som kritisk stemme i en transitionstid giver så meget mening.

Kære Poul

Du starter din klumme med at skrive, at "I denne for Kritiken så urolige Vinter", hvor "Bølgerne gaar højt", så tvinges "Kritikeren [...] til endnu nøjere at præcisere sin Hensigt".

Denne vinter er også urolig. Som i din tid er der dybe samfundskriser, krig og frygt. Men også så meget frigørelse og så meget håb. Det troede du på af hele dit hjerte. Og det kæmpede du for.

Men i første omgang gik det ikke så godt. Populismen og de mørke demagoger vandt frem. De lovede lette løsninger, der endte i den frygteligste, mest ødelæggende verdenskrig. Som du selv forudser, så førte samfundsudviklingens "Nerver" og "Kaos" til et "nervøst Sammenbrud".

Men de store utopier lod sig ikke slå ud. Nye værdier, samfundssystemer, produktionsformer og produkter, der stammer fra idéerne, du var med til at bære frem, gjorde livet lettere for så mange mennesker i et land som Danmark. Og vi har derfor op igennem 1900-tallet oplevet en hidtil uhørt velfærd, hvor de anvendte kunster har spillet en stor og vigtig rolle.

I dag er tiden nu. Vi spiller hasard med vores egen overlevelse. Usikkerheden er stor, og vi ved ikke, om mørket eller lyset vinder. Derfor skal vi turde handle og tale højt. Det gjorde du om nogen. Du skriver således, at “Når Kritikerer er klar på sin Hensigt, må han uden Tøven vende sig mod Offentligheden, thi der ligger den egentlige Opgave [...] der maa gennemføres før noget andet”.

Du skriver videre, at “Kritikerer maa staa ganske frit og ikke tage Hensyn til andet end Arkitekturens Vel, selv hvor han derved kommer i Konflikt med praktiserende Arkitekters Interesser, ja, selvom om han kommer til at skade andre og sig selv økonomisk. Enhver, som kender, hvor vanskeligt det er at bevare en saadan fri Position, maa forundres over, at de af Kritikerer ramte raaber paa Kollegialitet, Beskyttelse”.

På trods af at jeg har bestræbt mig, som du, på bestandigt at give en kritik, der er positiv, så kender jeg dette ræsonnement til hudløshed. Så ofte har jeg henvendt mig mod offentligheden uden tøven. Og ligesom dig kender jeg prisen for gang på gang på gang at stille sig i skudlinjen og udsætte sig selv for at både fagfællers, politikeres og diverse interessenters ikke altid positive respons.

Hvorfor dog ikke bare holde sin mund. Passer sit. Men det kan jeg ikke. Jeg føler, det er min moralske pligt og opgave. Og det gjorde du også. Hvor kunne jeg så ofte have brugt en hotline til dig med lidt råd og vejledning om netop det.

Kære Poul. Vi er enige om meget. Meeen. Ikke alt. Du mener for eksempel, at arkitekturen er den fornemste af de anvendte kunster. Lige det bliver vi nok aldrig enige om. Jeg er heller ikke sikker på, om jeg mener at “anvendelsen maa gaa forud for det kunstneriske” og de “æstetiske infektioner”. Men er derimod fuldstændigt på linje med, at kritikerer ikke skal “beskæftige sig med Æstetik, så længe den samfundsmæssige Side [...] ligger upaaagtet hen”.

Særligt det område, jeg beskæftiger mig med, nemlig beklædningsdesign og modeindustri, er – ligesom du beskriver arkitekturen i din tid – blevet eksponent for pendulsvingende æstetikker uden retning. Og derfor mener jeg som du, at kritikerer skal være vurderende af programmet bag æstetikken. Af “Hovedsagen over for Bitingen. Grundlaget over for Resultatet. Helheden over for Detaljen”.

KH-prisen 2023 formgivet af Akiko Ken Made. Foto: Ole Akhøj.

Igennem halvandet århundrede har modefeltets drivkraft været netop pendulsvingende æstetikker, med stadigt nye tilkommende trends og tendenser. Om noget har dette felt kropsliggjort utopierne fra din tid om det stadig nye, og det moderne livs bekymringsløse lethed.

Men det synes stadig mere tydeligt, at feltet ikke for indeværende er motiveret af, som du skriver: “det mest brændende Spørgsmaal i

Øjeblikket: Menneskets Levevilkaar. Det sociale Problem, det økonomiske Problem”.

Det gør efter min mening ikke æstetikken og detaljen uvigtig, men mere vigtig end nogensinde. Jeg tror på, at æstetik er et meget vigtigt grundprog, vi taler med hinanden. For mange af dem, jeg færdes med til daglig, er det nok deres førstesprog. Vi skal bare ændre spor i emnerne for vores samtale. Og her kommer programmet ind i billedet og en nærmere præ-

ciseren af min hensigt. En hensigt, der, som du formulerer det, har et "klart, positivt Program".

Du skriver, at kritikeren skal se hen over detaljen, bitingen og resultatet og mod programmet. Jeg spekulerer i denne tid meget på det program, du var bannerfører for, som revolutionerede det 20. århundrede. Et program, der handlede om anvendelse, enkelhed, masseproduktion og modernitet i en stadig stræben fremad. Hvad ville du dog have tænkt, hvis du så, hvor det program har ført os hen i dag.

Du drømte om et godt liv for danskerne. Men det gode liv fik vi på så mange måder på bekostning af natur og velfærd andre steder på kloden. Det hårde arbejde, vi før havde, er nu eksporteret til andre landes befolkninger – i mit felt er det typisk kvinder. Vi tager alt for meget, og vi giver alt for lidt. Og det, vi giver tilbage, er mestendels korttidsanvendte produkter eksporteret som affald. Vidste du, at de i Ghana tror, det aflagte tøj tilhører døde hvide mennesker? Eller at de tror i Bangladesh, at vi må smide det væk, fordi det er for dyrt at vaske det? De kan simpelthen ikke forestille sig den ubetænksomhed, hvormed vi varetager alt det, der fremstilles.

Standardiseringen og dermed billiggørelsen af de anvendte kunster skulle give flere adgang til velfærd. Men de detaljer og æstetikker, der i det greb blev fjernet, har gjort vores produkter fattigere. Som en skygge af deres oprindelige intention. Derfor må det nye program for vores tid tilbage til detaljen. Til bitingen. Og til resultatet. Ja det må være selve programmets grundfundats at geninstallere den mangefacetterede rigdom, som din tids program fjernede så resolut.

Hvor din tids program var ledt an af – skal vi være ærlige her – en cis-kønnet, heteronormativ, privilegieblind, kolonialistisk og naturfjendsk tro på rationalisering, lineær vækst og teknologiske landvindinger,

så må det nye program grunde i en afstanderiseret af-rationalisering og genbesjæling af materiale, form og funktion. En genfortryllelse af detalje, biting og resultat. En afvikling af monokultur og en genskabelse af biodiversitet både

- som konkret forvaltning af planeten og dets skabninger, så vi holder os inden for de planetære grænser
- som et billede på inklusion og mangfoldighed, så der er plads til, at alle får et godt og ubekymret liv, hvor end de er født, og hvad de end er født som
- som et billede på nye samfundssystemer, produktionsformer og produkter, der er lokalt situerede og forholdende sig til lokalt forankret historie, klima og ressourcer
- og ikke mindst som en eksplosion af æstetikker, biting og detaljer, der gentilfører sunde kalorier og grove, langtidsmættende fibre i de anvendte kunster

En ny designkultur for det 21. århundrede.

Det er min hensigt.

Det er mit program.

Og jeg lover dig – og også jer til stede her, og udvalget, der har peget på mig og min stemme i dag.

Jeg tøver ikke.

NEDSLAG I PROGRAMMET 2023: INFOMØDER

Dagen efter symposiet på Bornholm afholdt vi et informationsmøde på Det Kongelige Akademi på Bornholm. Vi mener, at infomøder som dette er en uvurderligt vigtig del af Statens Kunstfonds kommunikation med ansøgere og potentielle ansøgere. Infomøder består oftest af en kort præsentation af udvalgets medlemmer, præsentationen af en eller flere puljer med snarlig frist og ikke mindst god tid for tilhørerne til at stille spørgsmål om ansøgninger til puljer.

Infomøder fungerer både godt som fysisk møde og online-møde, hver version har sine fordele. Nogle foretrækker at stille spørgsmål anonymt i chatfunktionen ved online-møder. Andre foretrækker den direkte kontakt og samtale under de fysiske møder. Derfor er begge former for infomøder vigtige for at nå så mange potentielle ansøgere som muligt.

Ansøgningsvejledninger, vurderingskriterier og lovtekst kan virke afskrækkende og demotiverende for potentielle ansøgere. Infomøderne er en uformel anledning til at få svar på specifikke spørgsmål og for udvalget til at fortælle med vores egne ord, at vi som begejstrede fagpersoner glæder os til at læse ansøgningerne. Statens Kunstfond er forpligtet til at sikre geografisk spredning af kunststøtten. De fysiske infomøder får derfor en særlig betydning i områder, som vi ikke modtager så mange ansøgninger fra. Vi har haft glæde af at arrangere infomøder i samarbejde med partnere eller lokale værter, såsom uddannelses- og kunstin-

stitutioner, der kan nå de potentielle ansøgere, der ikke ellers orienterer sig på Kunst.dk.

Vi har afholdt fysiske infomøder på Bornholm, i Aalborg, Odense, København og Aarhus samt en række online-møder, hvor vi har fået mange gode spørgsmål om puljer, ansøgningsskemaer og kriterier. Infomøderne fungerer dermed også som en uvurderlig kilde til viden for udvalgene, der kan bruge ansøgernes tilbagemeldinger til løbende at justere ansøgningsvejledninger og anden kommunikation. For ansøgere er infomøderne en ligefrem måde at få afklaret konkret tvivl og få sat menneskelige ansigter på Statens Kunstfond.

Nogle spørgsmål får vi til hvert eneste infomøde – og det er værd at gentage hver gang, at:

- Ansøgningen skal ikke være et kunstværk, det er et stykke kommunikation, der skal hjælpe os til at forstå dit projekt.
- Vi kan kun støtte ansøgninger, der lever op til formalia og puljernes formål. Så husk at læse vejledningen og bruge det nyeste skema.
- Et afslag er ikke bare et afslag. Læs afslagsbrevet og søg igen med en videreudviklet projektidé.
- Projektstøtte er ikke et arbejdslegat. Husk at læse puljebeskrivelserne og spørg os til infomødet.
- Ja, du kan naturligvis søge projektmidler til dit eget kunstnerhonorar. Vi forventer, at det er en del af et realistisk budget.
- Vi kan kun støtte ansøgninger, der sendes til os. Så søg, søg, søg! Vi glæder os til at læse om dit projekt.

Kultur, historie og traditioner har en stor betydning i vores opfattelse af kvalitet og æstetik. Når vi arbejder i velkendte materialer, får vi meget foræret.

Locked in Wooden Spoons, del af projektet Nordic Biomaterials, Mette Bak-Andersen, 2023)

Mette Bak-Andersen fortæller om at designe med materialer ved Symposium 2023: Sans for Materialer. Foto: Rasmus Kvist for Statens Kunstfond.

Symposium 2023: Sans for Samfund, Bornholm.
Foto: Rasmus Kvist for Statens Kunstfond.

SYMPOSIUM 2024:

SANS FOR PRODUKTION

HERNING

VELKOMSTTALE VED ANNI NØRSKOV MØRCH

på vegne af Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design

På Statens Kunstfonds vegne vil jeg byde jer alle et stort, varmt velkommen til symposiet Sans for Produktion!

Produktion er en naturlig – men også stærkt foranderlig – del af de kunstneriske processer i kunsthåndværk og design. Derfor er Sans for Produktion titlen på dette symposium. Som udøvere, skabere, formidlere, kritikere, producenter, historikere og partnere inden for kunsthåndværk- og designfeltet må vi have sans for produktion.

At man har sans for noget, indikerer, at man har kropslig og fornuftsmæssig adgang til at mestre noget; at man har talent for og forstår vigtigheden af en aktivitet.

Sprogligt kan vi finde synonymer til begrebet 'at have sans for' i alle fem sanser og fornuften: at have blik for, øre for, næse for, følelse for, smag for; at have forståelse for.

Alt det skal vi dyrke sammen de næste to halve dage, hvor vi i Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design har inviteret til symposium her i Herning på Højhuset Kulturhotellet i dag og på Professionshøjskolen VIA i morgen.

Vi skal høre inspirerende perspektiver på spørgsmål som:

- Hvordan kan produktion af kunsthåndværk og design se ud i dag?
- Hvordan udfordrer kunsthåndværkere og designere fremstillingsformer?
- Hvordan ser en ansvarlig produktion ud – og hvad er det, man tager ansvaret for?
- Hvordan kan produktion og kunstnerisk nerve forenes?

En lang række fagpersoner vil dele deres erfaringer med produktion og formulere, hvad de ville ønske, vi i fagfeltet og som forbrugerne vidste om produktion.

Med symposiet håber vi at kunne bidrage til debat og dannelse om kunsthåndværk og designs værdi og vilkår – i år: de særlige muligheder og dilemmaer, som opstår omkring produktion.

For vi mener, der er et behov for en styrket faglig dialog i kunsthåndværk- og designfeltet; en dialog, der både griber dybere og rækker ud til flere.

Det kræver, at vi træner vores tænkning og vores tale om vores faglighed.

Det kræver, at vi deler vores tænkning i samtaler med andre fagligheder.

Dette symposium er det andet i – håber vi – en lang tradition. Vi begyndte sidste år på Bornholm og er nu samlet i Herning. Det er naturligvis ikke tilfældigt. Her i Herning lever en lang tradition for at sammenvæve produktion og kunstnerisk skaben og for at samarbejde og gøre ideer til virkelighed på tværs af sektorer.

Vores program er blevet til takket være det store engagement, vi har mødt fra alle de mange mennesker i forskellige sektorer i Herning, der har set pointen i, at Statens Kunstfonds symposium om kunsthåndværk og design og produktion netop skulle foregå i og informeres af Herning.

For det er en særskilt pointe ved disse symposier, at de geografisk placerer sig i de områder, hvor der er ekstraordinært inspirerende eksempler, som kan belyse årets tema.

Derfor er det en stor glæde, at vi kan tilbringe dagen i dag på Højhuset Kulturhotellet og i morgen på Professionshøjskolen VIA, og at begge er en del af programmet med rundvisninger og workshops. Det giver os alle en mulighed for at komme tættere på de visioner, der driver disse steder og driver produktion og kunstnerisk skaben nye steder hen. Tusind tak for det!

Vi har glædet os til at dele dagen med jer og de inspirerende og vidende fagfolk, forskere og kunstnere, som vil lede os igennem dagens oplæg og panelsamtaler.

Programmet vil præsentere jer for indsigter fra

- småskala- og storskala-produktion
- forskning og formidling af produktionshistorie
- nye modeller for produktion i fællesskaber og
- dagsordensættende samarbejdsprojekter.

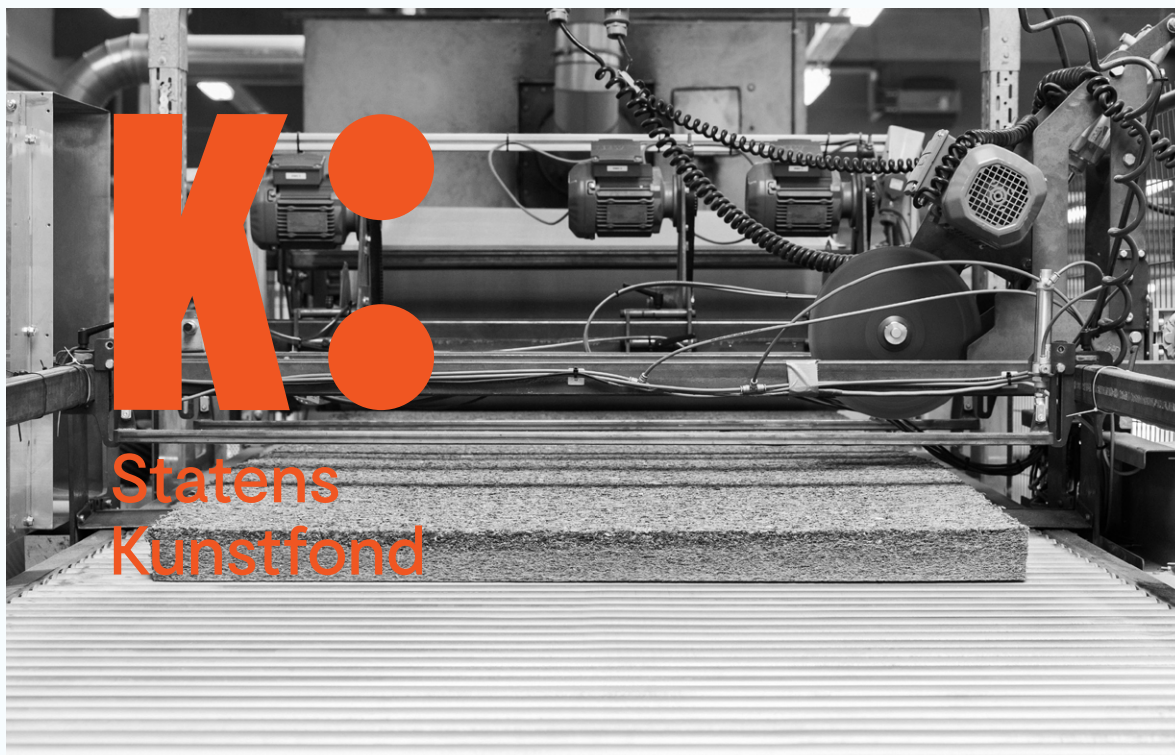
Programmet består af oplæg, panelsamtaler, rundvisning på Kulturhotellet i dag og værkstedsbesøg på VIA i morgen. Og så afslører vi i aften, hvem der skal have årets KH-pris for at have løftet samtalen om kunsthåndværk og designs værdi.

Prisen er todelt og gives til en prismodtager og en prisformgiver. Formgiveren er allerede annonceret, det er tekstildesigner Marianne Noer, der har skabt et værk af uld fra vestjyske får netop til årets prismodtager for at have sat kunsthåndværk og design til debat uden uld i mund.

En stor tak til jer alle for at deltage i dag.

Tak til dagens moderator og dirigent, Veronica D'Souza.

Vi glæder os til sammen med jer at løfte samtalen om produktion og kunstnerisk kvalitet, kunsthåndværk og design.

Statens
Kunstfond

Billede fra Søulds produktion af akustikprodukter i ålegræs. Foto: Søuld.

INVITATION

SYMPOSIUM 2024: SANS FOR PRODUKTION

Hvordan kan kunsthåndværkere og designere udvikle og udfordre fremstillingsformer på tværs af skala og geografi? Og hvilken betydning har de aktuelle produktionsforhold for kunsthåndværkere og designeres arbejde?

Torsdag den 3. oktober kl. 13.00–19.00 med efterfølgende middag og
Fredag den 4. oktober kl. 9.00–13.00 i Herning.

Symposium 2024: Samtale om bæredygtig dannelse inden for kunsthåndværk- og designområdet mellem Lykke Bloch Kjær, designchef Kjellerup Væveri, Pia Stræde Palmelund, direktør Slagteriet og Tobias Øhrstrøm, co-founder Søuld. Modereret af Veronica D'Souza.
Foto: Mikkel Holm Jensen for Statens Kunstfond.

Invitation

INVITATION TIL SYMPOSIUM 2024: SANS FOR PRODUKTION

Sæt kryds i kalenderen torsdag og fredag den 3.-4. oktober, hvor Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design inviterer til symposium i Herning.

SANS FOR PRODUKTION

I Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design ser vi fortsat flere højt kvalificerede projekter, der på forskellig vis optages af eller reagerer på produktion. Samtidig oplever vi et samfund, der mangler sans og forståelse for produktion; hvor stammer vores ting fra, hvordan er de fremstillet og i hvilke materialer?

Symposium 2024: Sans for Produktion er arrangementet, hvor du kan være med til at styrke den faglige dialog og kritiske debat inden for kunsthåndværk- og designområdet, og i år handler det om produktion. Vi ser frem til to dage, hvor vi i fællesskab kan udveksle erfaringer og møde nye samarbejdspartnere og inspirere til alternative produktionsmiljøer.

I ÅR ER VI I HERNING

Vær med, når vi den 3.-4. oktober i Herning ser nærmere på aktuelle og fremtidige udfordringer ved produktion – og debatterer kunsthåndværkere og designeres rolle i udviklingen af og omstilling til bæredygtig produktion. Få indblik i det danske produktionslandskab med eksempler fra både store og små produktioner. Og hent inspiration fra både internationale og lokale aktører til nye samarbejder og forretningsmodeller.

KH-PRISEN

Som en del af Symposium uddeles KH-prisen. KH står for Kritikken Hensigt, hvis titel refererer til en kronik af samme navn, skrevet af Poul Henningsen i 1923. KH-prisen tildeles hvert år en person eller en gruppe, der på eget initiativ har fremmet den faglige dialog og har skærpet og kvalificeret debatten om kunsthåndværk og design. Ud over at hædre en prismodtager er KH-prisen også en indsats, der yderligere honorerer en dansk kunsthåndværker og designer, der får til opgave at udforme prisen.

PROGRAM

Program på de næste sider.

TILMELDING

Det er gratis at deltage, men kræver tilmelding.

Symposium2024: Sans for Produktion.
Foto: Ahni Nørskov Mørch.

SYMPOSIUM 2024: SANS FOR PRODUKTION

Torsdag 3. oktober og fredag 4. oktober 2024

PROGRAM

TORS DAG 3. OKTOBER 2024 – Højhuset, Herning

Kl. 13.00	VELKOMST V/ Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design
Kl. 13.10	OPLÆG: Hvad er dansk produktionsrettet design? V/ Kristoffer Jensen, leder af historisk afdeling Grundfos
Kl. 13.40	SAMTALE: Hvad betyder skala i forhold til lokalproduktion? V/ Pia Heike Johansen, grundlægger og direktør Det Vilde Spinderi Rune Stephansen, CEO Ege Carpets Tale Berger Hølmebakk, møbeldesigner
Kl. 14.30	PAUSE
Kl. 15.00	SAMTALE: Hvordan sikrer vi en bæredygtig dannelse inden for kunsthåndværk- og designområdet? V/ Pia Stræde Palmelund, direktør Slagteriet Holstebro Tobias Øhrstrøm, co-founder Søuld Lykke Bloch Kjær, designchef Kjellerup Væveri
Kl. 15.50	PAUSE
Kl. 16.15	OPLÆG: Kunsthåndværk og design sætter dagsordenen – Løft af de kunstneriske kvaliteter i teglstensbyggeri V/ Karen-Lisbeth, keramiker KLIR, Søren Henriksen, arkitekturrådgiver, Egernsund Wienerberger A/S Erik Ploug Sørensen, pædagogisk konsulent, bygherrerådgiver og Signe Moos, landskabsarkitekt, MOOS LAND-SKABER
Kl. 16.45	OPLÆG + rundvisning: Fra højskole til kulturhotel V/ Anne Marie Mau, forperson, Johannes Jensen og Helle Mau Jensens Fond
Kl. 17.45	PAUSE
Kl. 18.05	KH-PRISEN 2024
Kl. 19.00	MIDDAG

SYMPOSIUM 2024: SANS FOR PRODUKTION

Torsdag 3. oktober og fredag 4. oktober 2024

PROGRAM

FREDAG 4. OKTOBER 2024 – VIA University College Campus Herning

Kl. 9.00	VELKOMST og highlights fra torsdag V/ Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design
Kl. 9.10	OPLÆG: Elementkøkken. Fra funktionelt værksted til livsstilsprodukt – oplæg på engelsk V/ Giovanni Acerbis, ph.d.-studerende, SDU Kolding
Kl. 9.40	SAMTALE: Hvordan bliver vi som samfund og borgere klogere på produktionsforhold og bæredygtig omstilling? V/ Anne Julie Bibby, museumsinspektør, og Katrine Lewinsky Moestrup, Karoline Schou & Anna Freund, kandidater, designstudier, SDU Tanja Lund Evers, daglig leder, Papirmuseet Silkeborg
Kl. 10.30	PAUSE
Kl. 11.00	OPLÆG: Rodinia Generation V/ Trine Young, founder og CEO, Rodinia Generation
Kl. 11.30	WORKSHOP og værkstedsbesøg på VIA V/ Anne Louise Bang, tekstildesigner og ph.d., og Jette Rosendal Sørensen, campusleder VIA
Kl. 12.30	OPSAMLING V/ Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design
Kl. 12.50	FROKOST

Statens Kunstfond

Modtager af KH-PRISEN 2024

ANNE BLACK OG KASPER WÜRTZ

Begrundelse

Årets to prismodtagere har med stor vedholdenhed formidlet betydningen af kunstnerisk kvalitet i kunsthåndværk og design. De har sat ord og handling bag deres kunstneriske integritet og beskyttet deres produktrettigheder i en virkelighed, hvor kopiering har haft vide rammer.

Keramikerne Anne Black og Kasper Würtz tildeles KH-prisen 2024 for – hver for sig, men i beslægtede forløb – at have insisteret på deres produkters kunstneriske kvalitet og værdi. De har bidraget væsentligt til at sikre anerkendelse af kunsthåndværkere og designeres ophavsrettigheder. Og ikke mindst har deres indsats skabt debat og opmærksomhed blandt forbrugere om dansk kunsthåndværk og designs særlige kvaliteter.

Med stor vedholdenhed har de på trods af erhvervsmæssige og personlige omkostninger argumenteret for deres produkters særlige kvaliteter og

som resultat vundet hver deres ophavsretlige sag mod kopierende producenter.

Sammen med andre har de to keramikere bidraget til den udvikling, der betyder, at vi i dag har Foreningen for Retsbeskyttelse af Arkitektur, Design og Kunsthåndværk til at drive et uafhængigt klagenævn.

Anne Black og Kasper Würtz har ydet et væsentligt bidrag til offentlig debat om kunstnerisk udvikling og produktionsforhold. Langt ud over den snævre kreds af fagfæller har de demonstreret betydningen af at kvalificere debatten om kunsthåndværk og design. De har vist, at kunstnerisk udvikling og rimelige produktionsforhold skal bakkes op af faglige skøn; af juridiske og forretningsmæssige strukturer; og af forbrugerbevidsthed om kunstnerisk ophav og produktionsforhold.

Tak for det og tillykke!

Om KH-prisen:

KH-prisen er både en Kærlig Hilsen og et Krast Hib, opkaldt efter PH's kronik, "Kritikens Hensigt".

Kritikeren, der er klar på sin hensigt, spiller en vigtig demokratisk rolle ved at styrke vekselvirkningen mellem kunstneriske fagligheder og samfundet.

Statens Kunsthåndværks og Design Projekstøtteudvalg for Kunst- håndværk og Design ønsker at fejre og fremhæve dem, der lykkedes med at løfte samtalen om kunsthåndværk og design ved at formidle og styrke feltets relevans og kritiske potentiale.

KH-prisen gives til en person eller en gruppe:

- der på eget initiativ har fremmet den faglige dialog og/eller har skærpet og kvalificeret debatten om kunsthåndværk og design samt
- med generøsitet og et skarpt øje for at række ud over sin målgruppe og dialogformater har sat nye, innovative dagsordener.

Med prisen følger 50.000 kr. til deling samt en pris udformet af væver Marianne Noer.

Statens Kunsthåndværks og Design Projekstøtteudvalg for Kunst- håndværk og Design.

ANNE BLACK & KASPER WÜRTZ OM AT MODTAGE KH-PRISEN 2024:

“At modtage prisen sammen med Kasper, bekræftede at det var umagen værd at tage kampen, at det havde haft betydning som rakte længere end egen næsetip. Den anerkendelse føltes som et meget fint punktum.” Anne Black, keramiker.

“KH-prisen gav et lysfald efter en periode præget af voldsomme forskydninger. At udvalget så arbejdet i dets helhed, indgår i dette øjeblik. Hvad øjeblikket rummer, vil fortsat bevæge sig med tiden.” Kasper Würtz, keramiker.

*Anne Black, Marianne Noer og Kasper Würtz.
Foto: Mikkel Holm Jensen for Statens Kunstfond.*

Statens Kunstfond

Formgiver af KH-PRISEN 2024

MARIANNE NOER

Begrundelse

Marianne Noer søger bagud for at kigge frem – som forholdsvis nyuddannet tekstildesigner udviser hun en særlig og moden sikkerhed i den måde, hun går til sit arbejde på. Marianne undersøger den danske tekstile kulturarv, for selvfølgelig er der både svar og løsninger at hente for fremtidige projekter, når man kender fortidens produktionsmetoder og materialer.

Hun er grundig og nysgerrig i sin tilgang og ikke bange for det underspillede, når hun for eksempel nøgternt viser, hvor meget seks fårs uld fylder i reb, for at belyse en gammel lokal rebteknik. Samtidig er hun eksperimenterende, når hun skaber selv bærende tredimensionelle skulpturer direkte på væven. Mariannes grundighed, nysgerrighed og insisteren på en lokal forankring skaber en kritisk eftertanke, som, vi synes, gør Marianne Noer oplagt som årets formgiver af KH-prisen.

Tak for det og tillykke!

Om KH-prisen:

KH-prisen er både en Kærlig Hilsen og et Krast Hib, opkaldt efter PH's kronik, "Kritikens Hensigt". Kritikerne, der er klar på sin hensigt, spiller en vigtig demokratisk rolle ved at styrke vekselvirkningen mellem kunstneriske fagligheder og samfundet. Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design ønsker at fejre og fremhæve dem, der lykkedes med at løfte samtalen om kunsthåndværk og design ved at formidle og styrke feltets relevans og kritiske potentiale.

Udformning af prisen:

- Prisen udformes som et objekt og med udgangspunkt i prismodtageren
- Der skal i udformningen tages højde for materialer og bæredygtighed.

Med prisen følger 50.000 kr.

*Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg
for Kunsthåndværk og Design.*

Foto: Det Vilde Spinderi

TALE TIL KH-PRISEN 2024

af Marianne Noer

Min overskrift i formgivningen af KH-prisen til Anne Black og Kasper/K.H. Würtz har været "Håndværkets væsen – om mesterlæren og sansernes samspil".

De to keramikeres praksis er opbygget af års dygtiggørelse og mestring af håndværket. Deres værksteder er et samarbejde med håndværkere – dets grundlag bygger på de ældgamle værkstedstraditioner, om oplæring og overlevering af evnen til at bruge deres hænder til at forme.

For begge er værkstedet og fordybelsen essentielle i deres praksis. I arbejdet med keramikken, som er et af grundmaterialerne for menneskets håndværk gennem årtusinder. Deres kundskaber er oparbejdet gennem mange års fordybelse og udvikling af deres eget formsprog og værkstedsproduktion.

Leret er et råstof, der kommer fra jorden og er plastisk og formbart.

Materialeforståelse og det organiske materiale fra jorden har jeg taget fat i. Som væver er ulden tæt knyttet til den historie, jeg læner mig op ad.

Jeg har arbejdet med får, der i dag ikke indgår i en industri med maskiner, men i håndværk – domineret af hændernes kunnen. Fåreracen hedder spælsau og nedstammer fra vikingernes

får. Deres uld er todelt og en stærk fiber og med et væld af farvekombinationer. Fårene, der indgår i dette projekt, er hedefår, som bruges til naturpleje på Præstbjerg Hede, 36 km herfra, og midt mellem her og hvor jeg bor.

Styrken i fiberen udnytter jeg til at spinde stærke garner, som jeg sammen med rebslager Mikkell Hollmann og Kurt fra Ringkøbing Fjord Museer har slået til seks reb. Samarbejde med håndværkere handler for mig også om at være med til at fortælle om vigtigheden af at bevare de vidende/immaterielle kundskaber i nutidens og fremtidens samfund.

To af fibrene i rebet er plantefarvede, og resten er fårenes egne naturlige farver fra et hvidt og et dybsort får til brune toner og et gråt, hvis lokker skinner med sølvtoner.

Jeg vil med de færdige værker fortælle om vævehåndværkets fremstilling. Derfor fungerer messinggrammen også som en væveramme. Rebene installeres som trendtråde på rammen, og bagefter væves 'skudrebene' ind med hånden. Jeg bruger mine fingres fornemmelse for, hvornår materialet skal strammes eller løsnes – med udgangspunkt i rebenes egne egenskaber for, hvordan de 'falder' og snor sig. Messinggrammen ser jeg som et redskab, som nu er blevet en af trådene i vævningen.

OTTE FÅR

Nogle får får navne, andre får et nummer. Men vi må huske, at for hyrderne, der leder disse får, er numre også navngivninger. Navne adskiller den ene fra den anden. Navne gør os særlige. Og på bagsiden af disse messingrammer ser du fårenes navne. Det er navne på de får, som har givet os uld til disse billedevæve. Ét blev væk, men jeg glemmer dig ikke, og din uld er i rebene. Kom tæt på, og vi kan svagt dufte dem. For de findes, fårene. Og rebene er tråde til deres landskab. Bevæg dine hænder over vævet. Landskabet rører nu din hud. På Præstbjerg Hede i det midtvestlige Jylland, i et af de få tilbageværende hede landskaber, lever de otte får i en flok af flere. Her sover de, løsner lidt jord med deres klove. Her trækker de vejret, her spiser de af lyng og blåbær og tyttebær og sortbær og vilde urter. Spiser, og således former landskabet, som dette sted er blevet fornyet i årtusinder. Her leder hyrder de sultne får uden om de planter, der skal styrkes eller passes på. Gøgeurt og guldblomme. Tormentil og vårkobjælde. Her tager hyrderne fårene med sig til græsserne og buskene og fyrretræerne og birketræerne – til dem, der gror for kraftigt og tager for meget lys fra hedens lyskrævende væsner. Nogle træer skal der dog være; lidt skygge og læ og variation er altid godt, for hyrderne og fårene og gederne. Råvildtet og ræven. For fuglene og dette billedevæv.

På Præstbjerg skal fårene skabe plads og mangfoldighed, og i deres uld kan vi finde landskabsspor: frø og farver fra hid og did. Og måske et vigtigt frø flyttes, tabes, begynder at gro. Og

måske vi kan sige, at fårene kan træde et fragmenteret landskab. Eller måske, det er noget vi kan lære at se i et landskab: trådene. Lære at se, at det er trådene, der skaber verden, som Cecilia Vicuña skriver. Før nu din finger over rebene i dette billede. Vi klippede fårene, og i små to uger fermenterede deres uld i regnvand. Sikken uld, sikken regn. Vi vaskede det og kartede det. Og jeg farvede noget af den lyse uld i birk og i indigo. På den måde fandt birketræerne og det lille vandløb, der findes som en tråd trillende gennem Præstbjerg Hede, også vej til billedvævet. Rebene kommer fra vores oldtid som materiale, genstand og redskab. Richard Sennett skriver om, hvordan det at skabe er at reflektere. (Kunst) håndværkere efterlader værker, der altid er mere end dem selv. Det er således frigørende, et slags materielt åndsarbejde. Jeg husker de gamle reb i min farfars fiskerhus, jeg husker dem i skolens gymnastiksal. Jeg husker historier om, at H. C. Andersen altid havde et reb med sig. For han var bange for brand. Jeg ved, at hedens vækster trives med brande. En anden husker rebene i teatrets kulisser. Her var sømænd blevet til scenearbejdere, der sagde, at man ikke måtte fløjte. Så kunstnerne var stille, men parate, og tæppet gik op. Der var bølgegang, og alle var afsted mod nye verdner. Med disse mange tanketråde har jeg slået disse reb i et rebslagerhus i Skjern. Et sjældent sort, to brune, et gråt, fire hvide. Dækhårene er de lange og stærke og fleksible – gode til de reb, vi kan slå og kaste ud til fremtiden.

Marianne Noer, billedvæver, 2024

KH-prisen 2024 skabt af Marianne Noer til Anne Black og Kasper Würtz. Foto: Robert Damisch.

Et af projekterne fra puljen 'Kunsthåndværk og Design sætter dagsordenen', er Kolding Kommune, der i samarbejde med designere og kunsthåndværkere til projektet Livet på gangene, har skabt sanselige paneler til gange på plejehjem. Projektet realiserer vægininstallationer i gangforløb med fokus på de behov, især mennesker, der lever med en demenssygdom, har. På billedet ses designere fra LABSstudio til Symposium 2025, hvor de forklarer deres vægininstallationer til moderator Ane Cortzen. Foto: Maria Tuxen Hedegaard for Statens Kunstfond.

NEDSLAG I PROGRAMMET 2024: KUNSTHÅNDVÆRK OG DESIGN SÆTTER DAGSORDENEN

Puljen Kunsthåndværk og Design sætter Dagsordenen blev udbudt for første gang i 2023 på initiativ af Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design 2022-25.

Puljen giver tilskud til samarbejdsprojekter, der gennem visionære formater sætter kunsthåndværk og design på dagsordenen og skaber udveksling mellem kunsthåndværk- og designfeltet og andre samfunds-, videns-, og praksisområder. Formålet er, at flere oplever, at kunsthåndværk og design gør en forskel. Ambitionen er også at opøve et stærkere sprog til at tale om kunsthåndværk og designs bidrag til samfundet. Puljen støtter nye samarbejder, der vil udvikle formater, hvor kunsthåndværk og design og andre samfunds-, videns- og praksisområder forholder sig kritisk, udviklende og eksperimenterende til hinanden.

Puljen har i årene 2023-25 givet tilskud til 15 samarbejdsprojekter, der har turdet sætte en dagsorden for eller ved hjælp af kunsthåndværk og design. Flere af disse projekter er blevet formidlet med oplæg, debatter og besøg under symposierne.

DAGSORDENSÆTTENDE PROJEKTER

2023

I projektet GenJord undersøges og formidles det, hvordan keramikken kan udvikle sig i en bæredygtig retning i et samarbejde mellem Århus Kunstakademi, keramikker og billedkunstner Helle Bovbjerg, docent og ph.d. Anne Louise Bang, VIA University College, samt film- og tv-producent Halfdan Kruse.

Designskolen Koldings faggruppe i Design-forleg og de to kulturhistoriske museer Danmarks Forsorgsmuseum, Svendborg, og Kulturmuseet, Vejle, går sammen om at designe dilemmaforløb, der skal lege demokratisk selvtilid og aktiv meningsdannelse ind i børn og unges museumsbesøg.

Keramiker Karen-Lisbeth Rasmussen samarbejder med Egersund Wienerberger og Syddansk Erhvervsskole om at løfte de kunstneriske kvaliteter i teglstensbyggeri ved at bygge bro mellem kunsthåndværkere, designere, kunstnere og bygge- & anlægsbranchens aktører.

Slagteriet, som er et produktionshus for kulturelt og kreativt entreprenørskab i Holstebro, realiserer og formidler et tværfagligt værk-

stedsprogram for danske kunstnere, Mellem Tradition og Teknologi, sammen med Holstebro Kommune, Loop Hub og Ovation.

Danske Kunsthåndværkere & Designere kvalificerer sammen med Dansk Design Center og Kulturens Analyseinstitut debatten om en bæredygtig produktionskultur ved at udvikle Green Craft & Design Guide, en digital guide og kommunikationskampagne for kunsthåndværkere og designere samt forbrugerne.

2024

Kolding Kommune samarbejder med designere og kunsthåndværkere i projektet Livet på gangene – sanselige paneler til gange på plejehjem. Projektet realiserer vægininstallationer i gangforløb med fokus på de behov, især mennesker, der lever med en demenssygdom, har.

Kunsthallen Munkeruphus vil med Laboratoriet for bæredygtig kunst hjælpe kunstnere med at integrere forskningsbaserede kriterier for bæredygtighed i deres praksis gennem et toårigt forløb med rådgivning. Resultatet formidles gennem et seminar og udstilling af kunstnernes værker og proces i 2027.

I projektet Ødeland samarbejder keramikere Christina Schou Christensen, Signe Fensholt og Thora Finnsdottir med BOFA Bornholms kommunale affaldsenhed om at udvikle en model for keramisk praksis baseret på lokalt keramisk affald som sanitet – håndvaske og toiletter.

10 TONS udvikler rejseudstillingen The Restaurant Beyond Time i et multidisciplinært samarbejde på tværs af udstillingsdesign, gastronomi, fødevareforskning og palæontologi.

Udstillingen inviterer publikum ind i en tidsrejsrestaurant, som serverer mad fremstillet af fortidsdyr og -planter, og formidler naturvidenskabelige perspektiver på biodiversitets-, klima- og fødevarekrise.

2025

Sammen med Politiken og Design denmark lancerer Det Kongelige Danske Kunstakademis Skoler for Arkitektur, Design og Konservering 'debatskolen', Bland dig, designer. Debatskolen skal gøre designere til offentlige stemmer i samfundsdebatten. 12 udvalgte designere trænes til at udkomme med kvalificerede indspark om tidens store udfordringer, kulminerende med et debatarrangement i Pressen under 3daysofdesign 2027.

Trygge Rum er et pilotprojekt, der skaber værdige rammer for det stigende antal voldsramte kvinder og børn, der i månedsvis opholder sig på krisecentre i midlertidige rammer. Projektet realiserer modulære bo-enheder i genbrugs- og biobaserede materialer til Aarhus Krisecenter og dokumenterer forløbet i en designmanual, der kan inspirere andre institutioner. Samarbejdet realiseres af kvindelige designere, håndværkere og socialfaglige kræfter fra Twentyfifty Studio og Aarhus Krisecenter og inddrager snedkerlærlinge fra FGU-NVS.

Projektet Fra Affald til Æstetik – genanvendelse af sanitet som bæredygtigt materiale tager udgangspunkt i kunsthåndværkets undersøgende tilgang for at afsøge potentialet i knust sanitetsaffald som anvendeligt byggemateriale. I et tæt samarbejde mellem forskere, arkitekter og industri udvikles prototyper, der skal sætte en ny standard for og formidle cirkulær materialetænkning og æstetik i byggebranchen. Projektet realiseres i et partnerskab mellem kunsthåndværkere, forskere, industri, arkitekter og museum.

En botaniker, en billedkunstner, en grafisk designer og en kunsthistoriker samt Botanisk Forening udgiver en rigt illustreret naturviden-

skabelig fagbog og feltbog om græs målrettet børn fra syv år. Bøgerne anvendes til en række workshops med felttur, hvor børn og voksne indsamler græs og siden skaber designs med græs i et værksted.

Transito er en tværkunstnerisk forestilling og installation i et særtog på Aarhus Letbane. Sammen med tekstilkunstner Julie Bach og Aarhus Letbane forvandler Teater Fluks toget til et sanseligt, poetisk univers, hvor kunst kan skabe nye forbindelser mellem mennesker.

Boligselskabet AAB Silkeborg opfører 14 rækkehuse i Them by i Silkeborg, som skærmes af en støjmur. Muren realiseres som et kunstværk, der opføres i et tæt samarbejde mellem bygherre, kunstner Karen-Lisbeth Rasmussen, arkitekter, teglværk og entreprenørens lærlinge.

Symposium 2024: Sans for Produktion foregik i Herning.
Foto: Mikkel Holm Jensen for Statens Kunstfond.

SYMPOSIUM 2025:
SANS FOR SAMFUND

MIDDELFART

VELKOMSTTALE VED ANNI NØRSKOV MØRCH

på vegne af Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design

På Statens Kunstfonds vegne vil jeg byde jer alle et stort, varmt velkommen til symposiet Sans for Samfund!

Samfundet er ikke blot et marked og en le-geplads for de kunstneriske eksperimenter i kunsthåndværk og design.

Kunsthåndværk og design er en forpligtet del af samfundet.

Derfor hører kunsthåndværk og design til i debatten.

Det er kulturstof.

Det vedrører samfundsøkonomien.

Kunsthåndværk og design er erhvervsstof.

Uddannelse.

Velfærd.

Innovation.

Skønhed.

Værdighed.

Bæredygtighed.

Det er pinedød nødvendigt at have en dannet offentlighed omkring kunsthåndværk og design, så vi ikke forholder os som umælende forbrugere til indretningen af vores liv og samfund – for det er det, vi skal tale om i dag og i morgen: indretningen af vores liv.

Kunsthåndværkere og designere indretter det liv, vi lever i samfundet.

I den mangfoldighed af fagligheder og tilgange, der ligger i kunsthåndværk og design anno 2025, bor en særlig evne til at udvise omsorg og opmærksomhed for mennesket og dets kontekst.

Og det forpligter.

Derfor er Sans for Samfund titlen på dette symposium.

At man har sans for noget, indikerer, at man har kropslig og fornuftsmæssig adgang til at mestre noget; at man har talent for og forstår vigtigheden af en aktivitet.

Men den er ikke altid nem at fange med ord, den værdi, der bor i kunsthåndværk og design, og som vi mærker hver dag i vores private liv og i samfundet. Men har vi et veludviklet vokabular, så kan vi stille kritiske spørgsmål og overdrage viden og udveksle den med hinanden og et større fællesskab. Og skabe forandring.

Forandringskraft og -forpligtelser skal vi tale sammen om de næste to halve dage, hvor vi i Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for

Kunsthåndværk og Design har inviteret til symposium her i Middelfart.

Vi skal høre inspirerende perspektiver på kunsthåndværk og design

- i det offentlige rum
- i nordisk udveksling
- i dagsordensættende samarbejder
- og i den grønne omstilling.

Med symposiet håber vi at kunne bidrage til debat og dannelse om kunsthåndværk og design – i år: de særlige potentialer og forpligtelser, som feltet har i forhold til samfundet.

Dette symposium er det tredje og sidste i vores udvalgsperiode. Vi begyndte i 2023 på Bornholm med symposiet Sans for Materialer. Vi samledes i 2024 i Herning under overskriften Sans for Produktion. Og i år takker dette udvalg af og gør klar til at række stafetten videre til næste udvalgsbesætning under det samlende og forpligtende tema Sans for Samfund her i Middelfart.

Det er en særskilt pointe, at symposierne geografisk placerer sig i de områder, hvor der er ekstraordinært inspirerende eksempler, som kan belyse årets tema. Derfor er det en stor glæde, at vi kan tilbringe dagen i dag på Clay, specialmuseum for keramisk kunst, kunsthåndværk og

design på internationalt niveau. Senere i dag skal vi besøge Danmarks første nærhospital, hvor et kollektiv af designere, kunsthåndværkere og kunstnere har skabt et venteværelse, der er til at holde ud at være i. Det er et projekt, der kun har kunnet realiseres gennem et forbilledligt samarbejde med Middelfart Kommune.

Tusind tak til vores samarbejdspartnere i Middelfart for at huse os og give programmet fylde og gode rammer!

Programmets mange indlæg er hentet blandt ansøgere, der har fået støtte fra Statens Kunsts fonds puljer. I fire år har det været vores privilegium at læse ansøgninger fra hele feltet. Dermed har vi fået et unikt og mangfoldigt indblik i projekter, der har villet gøre en forskel i samfundet gennem kunsthåndværk og design. Den indsigt har vi brugt til at sammensætte symposiets program, så nogle af de mest inspirerende eksempler bliver udfoldet for os alle her og forhåbentlig kan sætte endnu flere ringe i vandet. Programmet præsenterer projekter, som vi har mødt gennem særpuljer, egne initiativer og samarbejdsprojekter, og dertil bliver programmet beriget med flere nordiske perspektiver.

Vi skal høre om resultater fra særpuljen “Kunsthåndværk og design sætter dagsordenen”, som

Symposium 2025: Sans for Samfund. Programmet bød bl.a. på et besøg til Middelfart Nærhospital for at opleve det nye venteværelse designet og udsmykket af Rune Fjord, Christina Augustesen og Marie Retpen. Foto: Maria Tuxen Hedegaard for Statens Kunsthåndværk.

Symposium 2025: Sans for Samfund. Symposiets første dag foregik på CLAY i Middelfart. Foto: Maria Tuxen Hedegaard for Statens Kunsthåndværk.

støtter større tværfaglige samarbejdsprojekter, der vil gøre en forskel i samfundet.

Vi skal høre om, hvordan design kan skabe liv på gangene via sanselige paneler på demensplejehjem i Kolding Kommune. I morgen får vi et indblik i den nyligt lancerede Green Craft & Design Guide af Danske Kunsthåndværkere & Designere, og dertil får vi et svensk perspektiv på arbejdet med bæredygtighed fra Form/Design Center.

I dag skal vi med alle sanser opleve det nye venteværelse på Middelfart Nærhospital. Dette nye danske eksempel på kunsthåndværk og design i det offentlige rum bliver perspektiveret i morgen af norske erfaringer fra KORO, hvor man tænker og bygger støttestrukturer op omkring kunst i det offentlige rum som en kunstform i sig selv, hvortil udøvere fra alle uddannelsesbaggrunde kan bidrage. Til at hjælpe os med at udvide vores begreber yderligere i vores samtale om kunst i det offentlige rum får vi i morgen også et bidrag, der diskuterer, om eller hvordan smykker kan forstås som et eksempel på netop kunst i det offentlige rum. Det nordiske tema forfølger vi også i morgen, når vi præsenterer den nye rapport fra Kulturens Analyseinstitut om potentialerne i nordisk udveksling.

Og så afslører vi i aften, hvem der skal have årets KH-pris for at have kvalificeret debatten om kunsthåndværk og designs værdi. Prisen er som altid todelt og gives til en prismodtager og en prisformgiver. Formgiveren er allerede annonceret. Designbureauet Le Bureau har skabt en konversationskickstartende og på alle måder prikkende pris til årets prismodtager for at have åbnet både politikeres og borgeres øjne for kunsthåndværk og designs rolle i samfundet.

Men allerførst skal vi have sat scenen med symposiets keynote-oplæg. Vi er glade for, at professor Ole B. Jensen fra Aalborg Universitets Institut for Arkitektur, Design og Medieteknologi vil indlede symposiet med et indlæg om, hvordan design er både en del af problemet og en del af løsningen, under overskriften "Skabt, omskabt og afskabt".

Før Ole B. Jensen går på scenen, vil jeg på udvalgets vegne sige en stor tak til jer alle for at deltage i dag – jer, der vil indtage scenen, og alle jer i salen, der bidrager til samtalen. Tak også til dagens moderator, Ane Cortzen, der vil dirigere os trygt igennem symposiet. Tak igen til jer alle, fordi I er mødt så talstærkt og engagerede op i dag!

Vi glæder os til sammen med jer alle at løfte samtalen om kunsthåndværk og design i samfundet.

Statens
Kunstfond

Trine Young fra Rodinia Generation, som var blandt oplægsholderne
til Symposium 2024 i Herning. Foto: Mikkel Holm Jensen.

SAVE-THE-DATE - INVITATION

SYMPOSIUM 2025: SANS FOR SAMFUND

Når kunsthåndværkere og designere vil bidrage til løsning af store udfordringer, så kræver det ikke kun dyb viden om materialer og produktion, men også indsigt og engagement i samfundet. Det er en stærk fortælling, at dansk design har været med til at forme velfærdssamfundet, men det er et aftryk, der ikke længere er så tydeligt – eller entydigt.

Vi vil hæve samtalen, højne debatten og vise de gode løsninger frem. Vi ønsker derfor at samle alle typer af aktører fra selvstændigt udøvende, firmaer, formidlere, offentlige medarbejdere, borgere og politikere for at skabe en udveksling om disse udfordringer og muligheder.

Onsdag den 8. oktober kl. 13.00–19.00 med efterfølgende middag og

Torsdag den 9. oktober kl. 9.30–14.30 i Middelfart

Invitation

INVITATION TIL SYMPOSIUM 2025: SANS FOR SAMFUND

Symposium 2025: Sans for Samfund er arrangementet, hvor du kan være med til at styrke den faglige dialog og kritiske debat inden for kunsthåndværk- og designområdet. Og i år handler det om os alle sammen, og hvordan kunsthåndværkere og designere bidrager til samfundsløsninger, der gør en forskel. Vi ser frem til to dage med oplæg og diskussioner om projekter, der har taget livtag med såvel snævre som brede udfordringer, og lægger op til debat om, hvordan kunsthåndværk og design både kan udfordre og påvirke de omstillinger, samfundet står i.

2025: MIDDELFART

Vær med, når vi den 8.-9. oktober i Middelfart sætter rammen for to dage fyldt med inspiration og best practice cases. Heriblandt en ny design- og udsmykningsopgave af Middelfarts nye Nærhospital.

KH-PRISEN

Som en del af Symposium uddeles KH-prisen. KH står for Kritikkens Hensigt, hvis titel refererer til en kronik af samme navn, skrevet af Poul Henningsen i 1923. KH-prisen tildeles hvert år til en person eller en gruppe, der på eget initiativ har fremmet den faglige dialog og har skærpet og kvalificeret debatten om kunsthåndværk og design. Ud over at hædre en prismodtager er KH-prisen også en indsats, der yderligere honorerer danske kunsthåndværkere og designere, der får til opgave at udforme prisen.

PROGRAM

Se programmet på de næste sider

BIENNALEN FOR KUNSTHÅNDVÆRK OG DESIGN

Efter programmet torsdag den 9. oktober vil der være mulighed for at tage med en bus fra Middelfart til Ebeltoft, hvor Biennalen for Kunsthåndværk og Design åbnes på GLAS – Museet for Glaskunst.

Det er gratis at deltage, men kræver tilmelding.

PROGRAM

DAG 1 – ONSDAG DEN 8. OKTOBER

CLAY KERAMIKMUSEUM DANMARK, Kongebrovej 42, Middelfart

Kl. 12.00	Ankomst og registrering
Kl. 13.00	Velkomst v/ Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design og moderator Ane Cortzen
Kl. 13.15	Keynote: Skabt, omskabt og afskabt – design som en del af problemet og en del af løsningen v/ Ole B. Jensen, professor ved AAU, Institut for Arkitektur, Design og Medieteknologi
Kl. 14.00	Kunsthåndværk og design sætter dagsordenen: Livet på gangene – sanselige paneler til gange på demensplejehjem v/ Kolding Kommune, Camilla Toft Waldstrøm, designkonsulent og LABSstudio
Kl. 14.30	Pause
Kl. 15.00	Kunsthåndværk og Design på Nærhospitalet, Middelfart Samtale med Middelfart Kommune, Statens Kunstfond og kunstnerne Christina Augustesen og Marie Retpen
Kl. 16.00	Et glimt af det, vi ikke kender: det nye venteværelse v/ Stupid Studio X Rune Fjord
Kl. 16.30	Transport til Middelfart Nærhospital Tag med Symposium-bussen eller kør i egen bil
Kl. 17.00	Besøg på Nærhospitalet, Østre Hougvej 55
Kl. 17.30	Transport til HUSET Middelfart Tag med Symposium-bussen eller kør i egen bil
Kl. 18.00	Ankomst til HUSET Middelfart og pause med drinks, Hindsgavl Allé 2
Kl. 18.15	Overrækkelse af KH-prisen 2025
Kl. 19.00	Middag, HUSET Middelfart

PROGRAM

DAG 2 – TORSDAG DEN 9. OKTOBER

KULTURØEN, Middelfartsalen, Havnegade 6, Middelfart

Kl. 9.00	Ankomst og registrering
Kl. 9.30	Velkomst
Kl. 9.45	Oplæg om grøn omstilling v/ Dorte Bo Bojesen, Form/Design Center (SE) Green Craft & Design Guide v/ Helle Severinsen, Danske Kunsthåndværkere og Designere og Mia Steentoft, Dansk Design Center Efterfølgende debat med spørgsmål fra salen
Kl. 10.45	Pause
Kl. 11.15	Nordisk udveksling Ny rapport: Nordisk Udveksling – værdien af ophold i produktionsmiljøer inden for kunsthåndværk og design v/ Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design Thin Places; Journey to The Faroe Islands v/ Caoimhe Dowling – oplægget er på engelsk Om at være produktionsmiljø med residency v/ Jan Andersson, direktør Steinprent Efterfølgende debat med spørgsmål fra salen
Kl. 12.30	Frokost
Kl. 13.15	Oplæg om kunst i det offentlige rum Om kunst i det offentlige rum i Norge v/ Maj Liv Holen, projektleder KORO Jewelry as public art v/ Mette Saabye og Lambert – oplægget er på engelsk
Kl. 14.15	Opsamling og tak for i dag
Kl. 15.00	Busafgang mod Ebeltoft til åbning af Biennalen 2025 på GLAS – Museet for Glaskunst

Statens Kunstfond

Modtager af KH-PRISEN 2025

OLE B. JENSEN

Begrundelse

Ole B. Jensen modtager årets KH-pris for sin formidling og diskussion af 'ekskluderende design' i det offentlige rum.

Ole B. Jensen er professor ved Aalborg Universitets Institut for Arkitektur, Design og Medieteknologi. Som leder af det nyligt overståede forskningsprojekt "Ekskluderende Design – social eksklusion i byens rum" mellem AAU, Københavns Kommune og flere NGO'er har han bidraget substantielt til debatten om brugen af design til at ekskludere borgere fra dele af det offentlige rum, og urimeligheden i denne overlagte, men oversete praksis.

Design oplever vi oftest som et middel til at forskønne rum, løse specifikke problemer eller udtænke nyskabende måder, hvorpå vi kan forbedre hverdagslivet, men Ole B. Jensen peger på, at design også bruges bevidst til at styre adfærden og helt ekskludere nogen fra det fælles byrum.

Ole B. Jensen tilbyder et ubekvemt modbillede til de herskende troper i den danske designfortælling. Han vender opmærksomheden fra 'designerstolen' til byens siddepladser. For når byens bænke har fået flere armlæn, er det ikke for at tilbyde støtte for den siddende til at komme op igen eller for at danne en ramme om et privat rum i parken. Bænken er opdelt af jernbøjler, så gadesovere ikke kan benytte den til at hvile sig eller sove. Det store flertal, der aldrig har skullet finde et sted at sove på gaden, ville måske aldrig opdage disse ekskluderende designløsninger eller deres samfundsmæssige konsekvenser, hvis ikke en som Ole B. Jensen formidlede et kritisk blik på det.

Med sit kritiske og empatiske blik på byrummets afvisning af dets mest udsatte brugere har Ole B. Jensen opnået at vise det, som designfeltet selv i årtier har kæmpet med at udbrede: at design er en afgørende faktor i vores fælles rum. Og derudover har han gjort en ekstraordinær indsats for at

formidle, hvor vigtigt det er, at flere også uden for designfeltet får blik for og sprog til at forholde sig til design. I sin forskning i og formidling af ekskluderende design har han belyst et demokratisk problem og skabt forståelse for aktuelle designetiske udfordringer. Ole B. Jensen er uddannet sociolog med en ph.d. i planlægning, en doktorgrad i mobilitet og et professorat i mobilitet og urban design. Med denne gennemførte tværfaglighed som sit instrument har han vundet gehør i offentligheden for, at design på godt og ondt påvirker vores samfundsliv og individuelle muligheder.

Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design ønsker med KH-prisen 2025 at anerkende Ole B. Jensen for denne generøse og kritiske indsats og håber, at det vil bidrage til yderligere debat og fokus på designernes rolle, ansvar og forståelse for social eksklusion.

Om KH-prisen:

KH-prisen er både en Kærlig Hilsen og et Krast Hib, opkaldt efter PH's kronik, "Kritikens Hensigt".

Kritikeren, der er klar på sin hensigt, spiller en vigtig demokratisk rolle ved at styrke vekselvirkningen mellem kunstneriske fagligheder og samfundet.

Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design ønsker at fejre og fremhæve dem, der lykkedes med at løfte samtalen om kunsthåndværk og design ved at formidle og styrke feltets relevans og kritiske potentiale.

Kriterier for at modtage prisen:

KH-prisen gives til en person eller en gruppe:

- der på eget initiativ har fremmet den faglige dialog og/eller har skærpet og kvalificeret debatten om kunsthåndværk og design samt
- med generøsitet og et skarpt øje for at række ud over sin målgruppe og dialogformater har sat nye, innovative dagsordener.

Med prisen følger 50.000 kr. samt en pris udformet af det strategiske designbureau Le Bureau.

Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design

Statens Kunstfond

Formgiver af KH-PRISEN 2025

LE BUREAU

Begrundelse

Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design har inviteret Le Bureau til at udforme KH-prisen 2025 til Ole B. Jensen, professor i byteori og urban design ved Aalborg Universitet.

Le Bureau er den oplagte formgiver af KH-prisen 2025, da bureauet designer tilhørsforhold og adgangsveje og Ole B. Jensen med sin forskning kaster lys på konsekvenserne af det modsatte: 'ekskluderende design' i det offentlige rum.

Le Bureau designer de løsninger, som vi altid bliver irriterede over at mangle; løsninger, som vi oftest tager for givet, når de virker; og løsninger, som giver os følelsen af at høre til og have adgang til en større verden, når de er eksekveret med stor følsomhed.

Le Bureau er et strategisk designbureau, der udvikler steder med en tværfaglig og ambitiøs tilgang. De omdanner ikke-rum til levende, aktiverende og formidlende steder med grafiske, rumlige og

stedsspecifikke greb. De gør det lettere at orientere sig med farvestærk og overraskende vejvisning. De bruger designmetoder, der nysgerrigt undersøger stedet og giver brugeren hovedrollen. De formidler, hvorfor lige præcis dette sted er noget ganske særligt og har noget helt særligt at tilbyde brugeren.

Som et mindre og specialiseret bureau med både designere, arkitekter og kulturformidlere er Le Bureau også et eksempel på en kollektiv måde at organisere sig på og en tværfaglig måde at undersøge og skabe, som er kendetegnende for dansk design i dag. I det aktuelle designfaglige landskab optræder design ikke kun som en genstand; at designe er en måde at undersøge mødet mellem et sted og menneskene der. I Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design glæder vi os derfor meget til at opleve, hvordan Le Bureau, med deres optagethed af menneskers oplevelse af 'at høre til' vælger at formgive prisen til Ole B. Jensen, der med prisen anerkendes for sit kritiske blik på ekskluderende byrumsdesign.

Om KH-prisen:

KH-prisen er både en Kærlig Hilsen og et Krast Hib, opkaldt efter PH's kronik, "Kritikens Hensigt".

Kritikeren, der er klar på sin hensigt, spiller en vigtig demokratisk rolle ved at styrke vekselvirkningen mellem kunstneriske fagligheder og samfundet.

Statens Kunsthåndværks og Design Projekstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design ønsker at fejre og fremhæve dem, der lykkedes med at løfte samtalen om kunsthåndværk og design ved at formidle og styrke feltets relevans og kritiske potentiale.

Udformning af prisen:

- Prisen udformes som et objekt og med udgangspunkt i prismodtageren
- Der skal i udformningen tages højde for materialer og bæredygtighed.

Med prisen følger 50.000 kr.

Statens Kunsthåndværks og Design Projekstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design

KH-prisen 2025. Prismodtager Ole B. Jensen ses her med prisen formgivet af Le Bureau. Foto: Maria Tuxen Hedegaard for Statens Kunstfond.

PRISMODTAGER 2025, OLE B. JENSEN, OM DESIGNDANNELSE

“Det meste af vores hverdagsverden er designet. Derfor er det vigtigt, at vi lærer at se, hvad design ‘gør ved os’. Vi er vant til at opfatte design som noget godt, men indimellem er design også udtryk for social eksklusion eller manglende etiske hensyn. I et samfund så gennemdesignet som vores er evnen til at forstå, hvornår design er magtudøvelse, derfor en vigtig kompetence. Designdannelse bliver dermed en slags borgerpligt, som den kritiske designforskning skal understøtte.”

Ole B. Jensen, 2025

KH-prisen 2025 er skabt af designbureauet Le Bureau. Foto: Maria Tuxen Hedegaard for Statens Kunstfond.

LE BUREAU OM AT FORMGIVE KH-PRISEN 2025 TIL OLE B. JENSEN:

"I vores tilgang til KH-prisen 2025, tager prisen form som en bearbejdning af Arne Jacobsens ikoniske Syver – et møbel, der for mange symboliserer det ypperste inden for dansk modernisme og møbelkunst. Stolen er både en oversættelse af og en kommentar til Ole B. Jensens forskning i designs skjulte magt. Hvor Jensen identificerer og begrebsliggør fænomenet, gør vi det sanseligt. Syveren bliver et performativt medie, hvor forskningen får fysisk form. Samtidig spejler stolen vores egen praksis, hvor vi arbejder med at synliggøre, hvordan design og formgivning påvirker fællesskaber og adgang

– ofte på måder, der er umærkelige, men dybt virksomme. Gennem stolen engageres kroppen, opmærksomheden og samtalen omkring de strukturer, som ellers forbliver skjulte i det hverdagslige og genkendelige. Stolen bliver dermed et sted, hvor teori og praksis mødes – og et redskab til at åbne en dialog om designs etiske ansvar. Den gør det ikke ved at råbe højt, men ved at skabe en lille forskydning i det velkendte. Netop dér, i det næsten usynlige greb, opstår forbindelsen mellem kritisk teori og kritisk design."

Fra projektet 'Kunsthåndværk og Design på Nærhospitalet', Midtelfart Nærhospital. På venteværelsets endevæg er der etableret en reol med egetræshylder og forskellige genstande, man kan gå på opdagelse i. Foto: Stupid Studio

NEDSLAG I PROGRAMMET 2025: FREMTIDENS VENDEVÆRELSE

DESIGN OG KUNSTHÅNDVÆRK SOM BEST PRACTICE

Projektet “Kunsthåndværk og design på Nærhospitalet” er et samarbejde mellem Middelfart Kommune og Statens Kunstfonds Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design. Det blev skabt parallelt med ombygningen af det tidligere Middelfart Sygehus til det nye Middelfart Nærhospital, det første af sin slags i Danmark.

Muligheden for samarbejdet opstod, efter Middelfart Kommune havde ansøgt kunstfondens pulje “Kunst på Banen”. Det blev Lemvig, Brønderslev og Helsingør, der blev udvalgt til den pulje.

Men i Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design så vi en oplagt samarbejds mulighed i Middelfart Kommunes ansøgningsprojekt. De ønskede at skabe et ventoområde til det nye nærhospital. Et ventoområde, man rent faktisk har lyst til at opholde sig; med mennesket i centrum og en mere helhedsorienteret tilgang til sundhedsvæsenets byggede miljø. En oplagt design- og kunsthåndværksopgave.

Udgangspunktet var en best practice-tilgang for at demonstrere, hvordan kunsthåndværk og

design kan være et aktiv i sundhedsinfrastruktur – ikke blot æstetisk, men funktionelt og menneskeligt. Og hvordan design og kunsthåndværks brede kompetencefelt kan skabe helt nye tilgange for udsmykningsopgaver i det offentlige rum.

SLÅ OP-BREVE TIL VENDEVÆRELSET

I projektets indledende fase inviterede vi designbureauet Stupid Studio ind til et ‘huskunsterforløb’ med unge i Middelfart Kommune.

Borgerinddragelse er en svær designopgave, der sjældent tages seriøst nok. Lige netop derfor valgte vi Stupid Studio, da de har lang erfaring med denne del af designprocessen.

Stupid Studio designede workshops specifikt til unge fra Bostøtten, Rusmiddelcenter Middelfart og Co-creators Middelfart. Deres erfaringer og perspektiver omkring ‘ankomst, venten og væren’ blev brugt til at identificere oplevelsen af den traditionelle indretning af ventoområder og især de udfordringer, der kan være dér.

For eksempel blev de unge bedt om at skrive en slags ‘slå op-breve’, hvor de beskrev, hvad de ikke kunne lide ved de nuværende venterum; hvordan de følte sig utrygge i rummene; hvad

Foto: Stupid Studio

der manglede, for at de igen ville få lyst til at besøge dem. De unge fik også bind for øjnene og gennem guidede meditationer skulle de forestille sig omgivelser, der føltes trygge og rare.

Resultater af disse workshops blev omsat til en række anbefalinger til, hvordan man kan skabe en tryk og imødekommende atmosfære i et venterum.

DE SEKS CENTRALE ANBEFALINGER:

- Naturen skal indenfor
- Visuel omsorg
- Behagelige distraktioner
- Lad mig være anonym
- Alt andet end hvidt
- Giv mig ro

ET TRYGT OG OMSORGSFULDT RUM

Det har været afgørende, at borgerinddragelsen ikke blot var symbolsk, men direkte påvirkede de kunstneriske løsninger i venterummet. Derfor blev de designere og kunsthåndværkere, der skulle udføre selve udsmykningsopgaven, udvalgt på baggrund af de anbefalinger, som Stupid Studio var kommet frem til sammen med de unge borgere.

Middelfart Kommune og projektstøtteudvalget udvalgte sammen tre fagprofessionelle, hvis praksis hver især passede til anbefalingerne, og som vi var sikre på kunne understøtte hinanden.

Et benspænd fra projektstøtteudvalgets side har været, at vi forventede, at designerne skulle samarbejde om udførelsen, men at de selv kunne aftale, hvor tæt de ville arbejde sammen om opgaven. Det var et eksperiment, som heldigvis lykkedes.

De tre udvalgte designere og kunsthåndværkere – Rune Fjord, Marie Retpen og Christina Augustesen – kendte ikke hinanden på forhånd, men endte med at arbejde tæt sammen og på lige fod gennem hele projektet. De forholdt sig omsorgsfuldt til de seks anbefalinger, lavede en plan for vedligehold og overholdt bygningsregulativer som fx brandkrav. Samtidig har de sprængt rammerne for, hvad vi opfatter som et klassisk ventenum.

Alle tre kunsthåndværkere og designeres praksis er tydeligt til stede, og samtidig har de skabt en sammenhængende indretning, hvor alt hænger helt naturligt sammen og inviterer til nærhed, ro og omsorg. Indretningen er blevet en slags Wunderkammer, hvor patienter, pårørende og personale kan søge ro og afskærmethed ved Christina Augustesens farveskiftende lysværker og nuancerede foliebeklædte glasvægge. Men de kan også gå på opdagelse i massevis af objekter, der vækker nysgerrighed og måske distraktion fra den svære lægesamtale, man venter på. Rune Fjord har skabt duftoplevelser og forunderlige værker, man må røre ved, blandt andet af materialer fundet i Middelfart. Et bidrag til wayfindingen er Marie Retpens glassten, som smyger sig hele vejen fra entréen og rundt om hjørnet til behandlingsrummene. Ved gentagne besøg vil man sikkert begynde at lede efter lige ens egen yndlingssten.

Et resultat over al forventning.

KOMMUNE OG KUNSTFOND

Ved indvielsen af Middelfart Nærhospital den 8. september 2025 åbnedes dørene til det nye venteområde, men samarbejdet mellem Middelfart Kommune og Statens Kunstfond startede allerede to år tidligere. Det har været helt afgørende for projektets succes, at dialogen

startede så tidligt, at udsmykningen af venteværelset ikke blev noget, der blev klistret på til sidst. Integrationen af designfagets metoder og kunstneriske greb i sundhedsrum kræver mod og politisk vilje – men også lang proces og tæt dialog mellem parterne.

Når man siger kommune, region og kunstfond i samme sætning, er det måske ikke gnidningsfri kommunikation, man først tænker på. Men den fordom kan let pakkes væk i dette samarbejde. Alle parter har været nysgerrige og tålmodige i processen og forstående over for hinandens kompetencer og udfordringer. Jævnlig dialog i styregruppen har gjort, at projektet hele tiden blev drevet fremad.

Man kan ikke lave en kontrolleret før- og efteroplevelse af et venteværelse på et nyskabt sted som Middelfart Nærhospital. For inden projektets start fandtes Middelfart Nærhospital ikke i den form, som det gør i dag. Det er derfor videnskabeligt svært at måle effekten af et projekt som dette. Men Stupid Studios undersøgelser med de unge peger på eviggyldige problematikker omkring venteværelser, som også kan bruges i andre sammenhænge. Designere er gode til at identificere steder, der ikke fungerer optimalt og eminente til at udvikle løsninger, der ikke nødvendigvis har eksisteret før. Netop det har Rune Fjord, Marie Retpen og Christina Augustesen i den grad gjort i deres indretning.

Og her i slutningen af 2025 fortæller flere forskellige brugere af venteværelset, at de ved hvert besøg finder nye detaljer, har samtaler om kunsten og nyder deres tid i venteværelset på Middelfart Nærhospital.

Så vi håber, at mange flere kommuner vil hoppe ud i lignende projekter i fremtiden.

Fra projektet 'Kunsthåndværk og Design på Nærhospitalet', Mid-delfart Nærhospital. Kunstnerne Rune Fjord, Christina Auguste-sen og Marie Retpen har arbejdet med farver og naturelementer, som skal understøtte en velkommende og tryk atmosfære både inde og ude. Foto: Stupid Studio

NEDSLAG I PROGRAMMET 2025: KUNSTHÅNDVÆRK OG DESIGN I DET OFFENTLIGE RUM

Projektet i Middelfart blev blandt andet omtalt i Formkraft i januar 2025: “Et venteområde man har lyst til at være i”, og i juni 2025: “Magt, midler og mening: Indblik i Statens Kunstfonds arbejde med kunsthåndværk og design”, samt i Kulturmonitor i september 2025: “Kunstnere har udsmykket venteværelset på Danmarks første nærhospital”. Udvalget – ved udvalgslederen – blev citeret i begge artikler:

KULTURMONITOR:

“I kunsthåndværk og design ligger en særlig evne til at udvise omsorg og opmærksomhed for mennesket og dets kontekst. Derfor er vi begejstrede for at have bidraget med at skabe nogle rammer, der kan imødekomme sårbare situationer og samtidig vise, hvordan kunstneriske greb kan være en del af løsningen på store udfordringer.”

Anni Nørskov Mørch, Kulturmonitor 8. september 2025: “Kunstnere har udsmykket venteværelset på Danmarks første nærhospital”

FORMKRAFT:

“Statens Kunstfonds puljer til kunst i det offentlige rum kan søges af statslige, regionale og kommunale institutioner samt i særlige tilfælde private institutioner. De projekter, som siden re-

aliseres, kan engagere kunstnere fra hvilken som helst af kunstformerne scenekunst, litteratur, musik, kunsthåndværk og design, billedkunst, arkitektur, film og tværgående kunstformer. Da det er politisk besluttet, at denne opgave skal ligge hos Legatudvalget for Billedkunst, er det repræsentanter for denne ene kunstform, der vurderer ansøgninger, udvikler og informerer om puljerne og indgår i samarbejder med bygge- og anlægsprojekter om kunst i det offentlige rum.

Legatudvalget for Billedkunst kan samarbejde om specifikke projekter i det offentlige rum med udvalg for andre kunstområder i Statens Kunstfond. På dit spørgsmål, om denne opgave kan placeres i et fast tværkunstnerisk udvalg, er svaret, at det ville kræve en lovændring.

De enkelte projektstøtteudvalg inden for de forskellige kunstformer kan vælge at prioritere egne midler til projekter i det offentlige rum, sådan som vi i Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design (2022-25) har valgt at gøre det med indretningen af venteområder på Middelfart Nærhospital i samarbejde med Middelfart Kommune.”

Anni Nørskov Mørch, Formkraft 17. juni 2025: “Magt, midler og mening: Indblik i Statens Kunstfonds arbejde med kunsthåndværk og design – Formkraft”

Lancering af Kulturens Analyseinstituts rapport "Udveksling i Norden - værdien af ophold i produktionsmiljøer inden for kunsthåndværk og design" under Stockholm Craft Week 2025.
Foto: Anni Nørskov Mørch.

NEDSLAG I PROGRAMMET 2025: NORDISK UDVEKSLING

I 2023 indgik Statens Kunstfond ved Projektstøtteudvalget for Kunsthåndværk og Design et samarbejde med Norwegian Crafts og Nordisk Kulturfond. Samarbejdet havde en ambition om at styrke kunsthåndværk- og designområdet i Norden ved at undersøge og udvikle mulighederne for udvekslingsophold i produktionsmiljøer for kunsthåndværk- og designprofessionelle. På opdrag af parterne udarbejdede Kulturens Analyseinstitut rapporten "Udveksling i Norden – værdien af ophold i produktionsmiljøer inden for kunsthåndværk og design" (2025), som indeholder en analyse af barrierer og potentialer i udvekslingsophold, bredt forstået som ophold, der giver mulighed for faglig, kulturel og geografisk udveksling for kunsthåndværk- og designprofessionelle i Norden.

Projektet blev præsenteret i en kronik i Kulturmonitor i september 2025: "Statens Kunstfond: Fleksible udvekslingsophold er vejen frem for kunstnere – men det kræver én ting".

NY RAPPORT:

Udveksling i Norden skaber kunstnerisk og samfundsmæssig værdi, men det kræver fleksibilitet og politisk vilje

Af Anni Nørskov Mørch

Det er god latin for fonde at støtte anerkendte residencies og ikke mindst attraktivt for kunstnerne selv at pryde deres cv med langvarige ophold rundtom i verden. Og som et af fagudvalgene i Statens Kunstfond troede vi, at vi i vores fireårsperiode kunne gøre en forskel for vores faggruppe, kunsthåndværkere og designere, ved at skabe flere privilegerede adgange til prestigøse værtsinstitutioner. Det skulle dog vise sig, at deres behov er langt mere komplekst.

Det er nemlig ikke kun de anerkendte institutioner på cv'et eller de langvarige uforstyrrede ophold, der har effekt. Det viser den dugfriske rapport Udveksling i Norden – værdien af ophold i produktionsmiljøer inden for kunsthåndværk og design.

VI TROEDE, MERE AF DET SAMME VAR SVARET...

I 2023 inviterede Statens Kunstfond Norwegian Crafts og Nordisk Kulturfond til at samarbejde om at udvikle mulighederne for udveksling i Norden på kunsthåndværk- og designområdet.

Baggrunden var markante ændringer i områdets uddannelseslandskab, udflytning af produktion og et ubestrideligt behov for at arbejde bære-

dygtigt – kulturelt, økologisk, socialt og økonomisk, som betød, at vi så et stort potentiale i at støtte udvekslingsmuligheder. Og vi havde klare tanker om, hvordan det skulle gøres.

Men da vi i samarbejdskredsen trådte et skridt tilbage og besluttede os for at droppe gamle antagelser om udveksling og i stedet arbejde ud fra frisk indsamlet viden, så blev det synligt, hvor meget, der er at vinde ved at sende vores kunstnere ud i verden. Og at potentialerne rækker langt ud over de snævert kunstneriske. Men også at strukturerne omkring udvekslingsophold trænger til en opdatering for at fungere i dag.

UDVEKSLING MED ØJE FOR DEN ENKELTE OG ET FÆLLES POTENTIALE

Residencies eller udvekslingsophold er kunstverdenens svar på efteruddannelse og videneksport, men rapporten viser, at det er den ubøvlende adgang til fleksible ophold i det rette specialiserede faglige miljø, der virkelig gør en forskel. De fleste udøvere har både omsorgsforpligtelser og økonomiske hensyn som del af deres ofte sammensatte arbejdsliv – en virkelighed, som eksisterer fuldkommen parallelt med en klar kunstnerisk ambition og praksis.

Når udveksling fungerer, giver det mulighed for karriereudvikling i form af nye værker, eksperimenter, prototypeudvikling, netværk og synlighed.

Derudover skaber udveksling også mulighed for gensidig læring mellem udøveren og værten – produktionsmiljøet – og herigennem mulighed for innovation og nye samarbejder. Og endelig understreger rapporten, at udveksling i produktionsmiljøer har et stort uudnyttet potentiale til at skabe lokal udvikling, drive bæredygtig

omstilling og få vækket interessen for Nordens særegne kulturidentitet.

KRÆVER POLITISK ENGAGEMENT I NORDEN

Rapporten peger dog også på, at der kræves politisk vilje og engagement til at forløse dette potentiale. For en helt central udfordring, som rapporten identificerer, er manglen på overblik og koordinering omkring eksisterende udvekslingsmuligheder i Norden, der er organiseret meget forskelligt på kunsthåndværk- og designområdet.

Derfor afføder rapportens anbefalinger en klar ambition i samarbejdskredsen om at få udviklet og etableret et fællesnordisk netværk, som skal fremme kunstnerisk udvikling og vidensudveksling inden for kunsthåndværk- og designområdet gennem lettere adgang til udveksling i Norden.

NYT NORDISK NETVÆRK

Ved udgangen af 2025 udbyder Statens Kunsthåndværk og Design en særpulje, der skal videreføre ambitionen fra det nordiske samarbejde og søge at realisere potentialerne, som Kulturens Analyseinstitut identificerer i deres rapport Udveksling i Norden – værdien af ophold i produktionsmiljøer inden for kunsthåndværk og design (2025):

“Kulturens Analyseinstitut anbefaler etablering af en fælles nordisk digital platform, der samler information om muligheder for udvekslingsophold til potentielle brugere af ordningen, udvikling af mere varierede og fleksible formater for ophold, systematisk integration af bæredygtighedsperspektiver og styrket dokumentation og vidensdeling på tværs af landene. Et sådant ko-

Symposium 2025: Sans for Samfund. Samtale om udvalgets nordiske samarbejde og om udveksling for kunsthåndværkere og designere i produktionsmiljøer. Her ses fra venstre udvalgsleder Anni Nørskov Mørch, modedesigner Caoimhe Dowling, der var på udveksling i Færøerne, direktør Jan Andersson fra Steinprent i Færøerne, udvalgsmedlem Anders V. Munch og moderator Ane Cortzen. Foto: Maria Tuxen Hedegaard for Statens Kunstfond.

ordineret løft vil kunne øge tilgængeligheden og effekten af udvekslingsophold, til gavn for både kunsthåndværk- og designprofessionelle, kulturinstitutioner og samfundet som helhed. Med en strategisk prioritering og koordineret indsats på tværs af aktører og lande kan udvekslingsophold i produktionsmiljøer udgøre et kraftfuldt værktøj til at fremme både kulturel, social og økonomisk bæredygtighed i Norden, samtidig med at specialiseret viden, produktionsmetoder og unikke design- og kunsthåndværkstraditioner holdes levende gennem nutidig kunstnerisk praksis.”

Særpuljens formål er at give tilskud til en aktør, der vil udvikle og etablere et nordisk netværk uden for Statens Kunstfonds regi. Det nordiske netværk skal fremme kunstnerisk udvikling inden for kunsthåndværk- og designområdet gennem lettere adgang til udvekslingsophold i produktionsmiljøer i Norden.

Visionen er, at det nye nordiske netværk skal fremme kunstnerisk udvikling, vidensudveksling og opkvalificering i hele Norden inden for kunsthåndværk- og designområdet både for de enkelte udøvere og i produktionsmiljøer samt ikke mindst på et organisatorisk niveau.

Med et tilskud på 3 mio. til et flerårigt projekt bliver opgaven at tage udgangspunkt i rapportens anbefalinger og etablere et netværk og en digital platform for vidensdeling og samarbejde om udvekslingsophold i produktionsmiljøer inden for kunsthåndværk og design i Norden.

Puljen opslås med ansøgningsfrist i 2026 og behandles derfor af det nytiltrådte Projektstøtteudvalg for Kunsthåndværk og Design 2026–2029.

Symposium 2025: Sans for Samfund i Middelfart. De deltagende fik under programpunktet 'Et glimt af det, vi ikke kender: det nye venteværelse v/ Stupid Studio X Rune Fjord' bind for øjnene som en del af et sanseeksperiment.

Statens
Kunstfond